

ELŐFIZETÉSÁRA:

Egész évre . . . 12 kor.
Félévre 6
Negyedévre . . . . . 3Bérmertetlen levelek
csak ismert kezektől fogad-
tatnak el.Kéziratok nem adának
vissza.

Egyes szám ára 30 fill.

A nyiltérben minden
garmond sor díja 40 fill.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLEN-VÁRMEGYE KÖZÖNSÉGÉNEK

ÉS A ZEMPLEN-VÁRMEGYEI „TANÍTÓ-EGYESÜLET“-NEK

HIVATALOS LAPJA.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

HIRDETÉS DIJJA

hivatalos hirdetéseknek:

Minden szó után 2 fill.

Petitnél nagyobb, avagy
disztribúttal, vagy körzet-
tel ellátott hirdetéseknek
értékmérték szerint min-
den négyszög centim. után
6 fill. számítatik.
Állandó hirdetéseknek ked-
vezmény nyujtatik.Hirdetések és pénzküldé-
mények a kiadóhivatalhoz
intézendők.

„Magyar Remekírók.“

A magyar lélek költői alkotásai, magyar írók maradandó művei sorakoznak e cím alatt.

Ötvenöt kötetes egy gyűjtemény lesz ez, mely magában foglalja régibb és újabb irodalmunknak mindama termékeit, melyeket minden művelt magyar embernek olvasnia, állandóan forgatnia, ismernie kell, a melyek átmaradtak ránk és átmaradnak unokáinkra is.

Minden kultur-nemzetnek kezében van már íróinak ily gyűjteménye.

Mindenütt a legbecsesebb nemzeti kincs az, mely átöröklődik nemzedékről nemzedékre.

Minálunk ez többet is jelent, mint más nemzeteknél.

Egyéb művészi emlék mireánk nem maradt, mint más boldog nemzetekre, melyek határaik között a művészetek csodáit őrzik.

Nálunk majdnem minden elpusztult a századok vihara alatt. A magyar művészi szellem nemes-levele egyedül íróink könyveiben van.

Ezt a nemzeti emléket teszi közkinccsé most a Franklin-Társulatnak „Magyar Remekírók“ gyűjteménye.

Nem kegyeletes emlék ez, hanem hasznos, eleven nemzeti erő.

Ma is az, a mi a multban volt: a magyar szellem vára. Dicsőséget hirdet kifelé és védelmez minket idebenn.

Mikor idegen hatások pusztítják a magyar szellemet, szennyezik a magyar nyelvet: kettős, nemzeti és kulturális missziója van e gyűjteménynek: védeni a nemzeti szellemet, a nemzeti nyelvet.

Mert ezekből a könyvekből árad a tiszta magyar szellem, ezekben bontotta

ki szárnyait s innen száll elő az igaz magyar nyelv géniusza.

A „Magyar Remekírók“ gyűjteményében régi írók modern szemmel vannak megválogatva. A mi belőlük elavult, az nincs benne e gyűjteményben, a mi benne van, nem avulhat el. Így az lesz az, a minek lennie kell: a magyar család szellemi kincses háza.

A legkitünőbb esztétikusok, irodalomtörténet-írók, államférfiak gondoskodnak kitünő elődeik munkáinak közrebocsátásáról, s írják az egyes életrajzokat.

A Magyar Remekírók gyűjteménye 20 ivre, vagyis 320 lapra terjedő 55 kötetben lesz teljes; egész terjedelme tehát 1100 iv lesz.

Ez az 55 testes kötet tehát már magában beválik tekintélyes könyvtárnak s minden esetre legalkalmasabb arra, hogy egy családi könyvtár alapja, gerince legyen.

A „Magyar Remekírók“ külsőalakja megfelelő lesz a gyűjtemény belső becsének: keskeny francia nyolcadret, olvasni való kedves könyvek, papírja famentes, meg nem sárguló, nem simított, tehát a szemnek nem ártalmas.

A „Magyar Remekírók“ könyvtárából minden fél évben öt kötet fog megjelenni. Az első sorozat 1902. február havában jelenik meg. Azontul minden félévben 5—5 kötet hagyja el a sajtót.

Az ötvenöt diszkötésű kötet ára 220 korona lesz.

Tehát egy ilyen szépen bekötött, finoman kiállított, 320 oldalnyi kötet csak 2 frtba, azaz 4 koronába kerül.

A „Magyar Remekírók“ 3 koronás havi részletfizetés mellett rendelhető meg.

Igy indul útjára e gyűjtemény, a magyar írók gondolatainak teljes kincs-

tára, kulturánk szülőtte s a jövő művelődés anyja.

Nyiljanak meg előtte a házak, vonuljon be mindentűvé a magyar szellem és irodalom szeretete, hogy hirdesse nemzeti szellemünket, erősítsen az életre, munkáljon a jövőre, derítse a magányt, nemessítse az örömet, enyhítse a bánatot, emelje a lelket!

Vajha ez a nagy mű, nemzeti irodalmunk legkimagaslóbb alkotása, utat találna a nemzet legszélesebb rétegeibe, hogy betölthesse azt a nagy hivatást, mely reá várakozik: a magyar szellem legszebb gyöngyeit közkinccsé tenni palotában és kunyhóban egyaránt!

Miért alakítjuk az „irodalmi kört“
és mi lesz a „Kazinczy-kör“?

Irta: Ferenczy Elek dr.

A szellemek forradalmának egyik apostola Rousseau azt mondja, hogy a jó semmi egyéb, mint működésbe hozott szép. Minél fogékonyabb kedélyünk a szép benyomásai iránt és minél gyakoribbak és hatályosabbak a gyönyörködteve nemesítő benyomások, annál inkább lesznek cselekedeteink is nemesebb erkölcsi lényünknek megfelelők.

Ezen igazság folyományát látjuk azon mai nap minden irányban érvényesülő igényben, mely szerint a szellem kiképzését csak ott ismerik el teljesnek, hol az a kedély arányos kiképzésével karöltve jár; mely szerint az igazán művelt embertől megkivánjuk, hogy ne csak hivatási szakmája iránt bírjon érzéssel és érdeklődéssel, de gyönyört találjon a költészetek és szépművészetek s általában az emberi szellem szabadabb alkotásaiban is.

Nem kívánjuk ezzel azt, hogy minden ember hivatásán kívül álló tudomány-, vagy irodalmi szakban remekeljen; sem azt, hogy minden ember költő vagy művész legyen. Sőt ellenkezőleg; mindenben csak hivatott tehetség és hivatásszerű kiképzés teremthetnek némileg

jelenti, hogy az Urbán-é, vagy az Orbán-é. — Orbona = Orbon = Urban (az a = ja = é).³

De mit jelent az Orbán (Urbán) keresztnév, vagy ha jobban tetszik személynév?

A nevezet jelentésének egyszerű nyitáshoz két rokon szó kínálkozik kulcsnak. Az egyik a keleti eredetű hitregebeli „arba“ szó, a másik a nyugati kultúrából sarjadott „urb“ szógyökér. A kettő egyébként eszmei rokonságban van egymással, — mert latin továbbképződésében az urban(us) azt jelenti, hogy: emberséges, nyájas, jóságos stb. az arba pedig a török nyelvben azt teszi, hogy: álomfejtő, jövendőmondó, jós stb.⁴ Atvitt értelemben pedig az egyik is meg a másik is: pap, vagy papi személy.

Megengedve és elfogadva, hogy ez a szónyomozás helyes irányban jár, akkor: Arbonya = Zsadány, mert „sodan“ meg annyi, mint „táltos“ azaz: pap.

De erről majd körülményesebben szólok Zsadánynál.

Még csak arra a kérdésre kívánok itt rámutatni, hogy ki lehetett az Arbonya eltűnt helység nevében élni látszó Orbán, a helységalapító „jóságos táltos“?

Hogy ki volt: a „Szentek Élete“ szolgálhatna felelettel, és ha igen: rokonságba hozható lenne „Szent Orbán“ személyével, kinek hamvait Itália földjéről haza hozta Zemplén ege alá és Monok községünkben helyezte oltársírba

³ Páriz-Pápay-Bod Szótára: 614. l. és Akk. VI. évf. 262. l. jegyzete.

⁴ Pallas Nagy-Lexikona II. k. 150. l.

TÁRCA.

Arbonya-Zsadány.*)

Irta: Dongó Gy. Géza.

Iker-község az Árpád-korból, a Bodrog folyó jobb partján, 68 Sárospataktól délre, a XIII. évszáz folyamán, vagyis IV. Béla király alatt az „István kir. herceg bánaság“-ban, még a XIV. évszáz folyamán is a Zuga (Szög) pataki „comes“ kuriális ispánságában** „Long“ nevű erdőségében, hol Hadur tiszteletére szintén gyűjtött vala oltártüzeket a „táltos“ esóvája . . .

Idők lomha folyásán át azonban nemcsak a „Long“ erdőség vette fel a „néhai“ nevet azon a lankás földterületen, a hová Arbonya meg Zsadány helységeket telepítették Árpád vezére, Őcsőb és Velek¹ de eltűnt az élő helységek sorából maga is Arbonya is.

Emlékezete az Országos Helységnevtár lapjain, mint Zsadány helységnek előneve, éldégt addig, a míg Zsadány kupaktanácsa, nagy oktanul, ki nem törölte onnan és az „Arbonya“ jelzősö helyébe fel nem vette (a mult század 80-as éveiben) a közömbös, neki azonban tetszősebb „Bodrog“ előnevet.

* Egy fejezet az „Adalékok Zemplénvármegye Történetéhez“ c. folyóiratunknak most megjelent január havi füzetéből.

¹ Ortway: I. 414. Akk. VI. évf. 5. l.

² Ortway Tivadar dr. Magyarország vizrajza az Árpádok korában. I. 384. l.

³ Akk. III. évf. 299. és V. évf. 103. lapjain.

maradandóbbat. De az ismeretek és művészetek nemesítő hatását szellemünkbe fölvenni és saját egyéniségünk szerint fölmunkálni feladatunk; feladatunk fejleszteni azon hajlamot, a melyet *műérzéknek* nevezünk; azon hajlamot, a mely szellemi élvezetet keres; minél inkább van valaki azon helyzetben, hogy műérzékét kielégítse, hogy szellemi élvezetet szerezzen magának, annál gyorsabban s belterjesebben fognak szellemi erői fejlődni, műveltsége, egész szellemi valója gyarapodni, tökéletesedni.

Mindezt tudja, érzi minden művelt ember. Amde a kit a sors véletlene nem vetett valamely fővárosba, az legjobb akarat mellett sem képes ily nemesebb irányú igényeinek kielégítést szerezni. Mi nekünk sem időnk, sem anyagi erőnk nincs elegendő arra, hogy képesek legyünk bármelyikünk is, mint egyes ember, ide azokat a nagyszerű kulturális forrásokat, a melyek a fővárosban ugyszólván ingyen és önként kínálkoznak. A földrajzi fekvés e hátrányait csakis a szellemi s anyagi erőik helyi tömörítése, egyesítése által lehet némileg legyőzni. E tudatban alakultak s működtek többnyire szép sikerrel az ország sok kisebb városában is, a különféle irodalmi és szépművészeti körök, a melyek közül e helyen csak az eperjesi Szécheny-körre kívánok rámutatni, mint a mely immár 3 évtized óta működik és pedig országos nevet, jelentőséget és elismerést szerezve minden irányban. E kör kitűnőnek bizonyult szervezetét és alapszabályait véljük mi is a tisztelt közönségnek ajánlhatni s ezt vettük alapul, a midőn Sátoralja-Ujhelyben egy — mondjuk „Kazinczy kör“ alapítását hozzuk javaslatba.

A „Kazinczy kör“ hivatása, célja — terünk szerint — a hazai irodalom, történelem és művészet — ide értve a műipart is — pártolása, ismertetése, terjesztése és általában a közművelődés előmozdítása, vagy még bővebben s világosabban fejezve ki: a „Kazinczy-kör“ feladata lesz terjeszteni hazai nyelvünket; pártolni, megismertetni újabb irodalmunkat, sőt az irodalmi munkásságnak — szerényebb körben bár — buzdítás és utmutatás által tért nyitni, másrészt Zemplén vármegye történelmi múltjának és közművelődési állapotainak szeretszört emlékeit összegyűjteni, ismertetni és azokat egy esetleg felállítandó „Zemplénvármegyei Muzeum“ részére megőrizni; továbbá felkölteni és nemesítve ápolni a szépművészetek iránti érdeket; előmozdítani azok műkedvelői gyakorlását, s végre egyáltalában megteremteni azon forrásokat, melyekből minden napi életünkben szellemi élvezetet merithetünk, ismereteinket gyönyörködtető módon gyarapíthatjuk. Hivatása elérése végett a Kazinczy kör állandó helyiségében a társas összejövetel és szellemfejlesztő eszmecserének tért nyit; folyóiratokat, könyveket s művészeti termékeket hozat meg tagjai önképző használatára; évenként legalább 6 nyilvános előadást rendez, melyek műsorátában felolvasások, zene, szavalati s műkedvelői színi előadások váltakoznak, valamint saját helyiségében — rövidebb időközökben — csakis a kör tagjai által látogatható előadásokat, felolvasásokat, estélyeket, vagy matinéket tart: műtárgyak kiállítására, előadására vállalkozik; más hasonló irányú társulatokkal érintkezik, és az országos kulturális mozgalmakban részt

az épp oly hazafias mint vallásos kegyelet.⁵ Ezt a kérdést azonban — kellő forrásművek kezem ügyében nem lévén — függő kérdésnek hagyom és t. pap-munkatársaim egyszerűségebe ajánlom.

Sejtelmem az, hogy *Arbonya* meg *Zsadány* iker-község nemzeti kultur-történelmi tekintetben klasszikus becses bíróságos tanúság arról: miként osztoztak meg az ősi magyar vallás és a felvett új vallás, a pogány meg a keresztény hitelnek összekülönbözése alkalmával, a X. században, a hívők felett? Ugy osztoztak t. i. hogy a hívőknek egyik felekezete megmaradt továbbra is az ősi fészekben Hadur-tiszteletnek, a másik szekta meg különvált, különtelepedett s mint ilyen többé nem a „tűz“-nek, hanem a keresztnek esküdt hűséget.

Ha így volt: akkor az *Arbonyát* telepített *Orbán-pap* hátat fordított *Sodán-papnak*. *Zsadány* helység maradt magának a régi, ikertestvére pedig, *Arbonya*, önálló új helységélett kezdett.

Hogy vannak-e *Zsadány* határában is olyan „tűzmadóhelyek“ mint vannak pl. *Sáros-patak* mellett a „*Pogánykut*“-nál, vagy *Szalók*, *Gál-szécs* stb. helységeink környékén, nem tudom; de hogy lehetnek vagy lehettek, bizvást állíthatom.

Zsadány múltja tisztos, a maga nemében szinte egyetlen szép múlt. Méltán büszke lehet arra, hogy nevében kétségtelenül él az ősi nemzeti magyar vallás oltárszolgájának, a „táltos“-nak (vagy „tudó“-nak) emlékezte.

⁵ V. ö. Akk. VI. évf. 325. l.

kíván; művészek és szintársulatok felléptét előkészíti s működését közvetíti, nemes irányú megyei, sőt országos szellemi vállalatokat pártol és előmozdit.

A mi mindenekelőtt a most felsorolt működési mozzanatok elsejét, „a társas összejövetelt és eszmecserét“ illeti, legyen szabad az általunk igen tisztelt itteni társadalmi egyesületek és társaskörök — köznevükön kaszinók — buzgó tagjait annyiban már most rögtön megnyugtatom, miszerint nem szándékunk nekik konkurrenciát csinálni; a két kaszinó mellé harmadikat alkotni. Kaszinóink — a mennyiben a virágzásuk feltételei egyébként nem fognak hiányozni — a Kazinczy kör miatt zavartalanul virágozhatnak tovább; a Kazinczy kör, habár mihelyt anyagi ereje engedi, szintén fog tartani állandó helyiséget, melyben tagjai a nap bármely órájában összegyűlhetnek, még e részben is teljében különbözni fog mindazon egyesületektől, melyek közönségesen kaszinó név alatt ismeretesek; különbözni fog a nők belevegyülése és a zenehangok által, melyek helyiségében gyakoriak lesznek; különbözik az által, hogy benne a kártyajáték honos nem lesz s nem is tudna meghonosodni; végre és főként az által, hogy belőle a politika abszolúte teljesen kizárva lesz; a politikai áramlatok, a politikai napilapok halmazata ismeretlen jelenség lesz a Kazinczy körben és helyettük inkább annak nyitnak tért, a mit kaszinóinkban (nem vád gyanánt mondom!) aligha találunk, t. i. a tulajdonképpeni *társalgásnak*!

... De lássuk most már az alakítandó Kazinczy kör szervezetét, a mint azt terveztük! A Kazinczy kör ügykezelése, a vezértisztviselő, az igazgató választmány, a szakválasztmányok s a közgyűlés között oszlik meg.

A vezértisztviselőknél kívül áll a védnök, mint a kör legfőbb közképviselője, ki az egyesület társadalmi állásának, az ország többi hasonló egyesületei között nyomatékat ad, szellemi vállalatának sikerét országos befolyásával előmozdítani törekszik és esetleges közgyűlésen elnököl. Azok, kik a Kazinczy körnek életet adnak, fognak tudni választani oly egyént, ki a köztisztviselő által kitüntetve, mint a közművelődés buzgó előmozdítója s az irodalom és művészetek lelkes pártolója a védnöki tisztségre hivatva van.

Hasonló szempontok fogják vezetni majd a kör tagjait a kör elnökének nem kevésbé fontos célszerű megválasztásában azon különbséggel, hogy igyekezni fogunk e őszes állásra, a hol a kör egész működésének, vezetésének és igazgatásának szép, de terhes hivatása egyesül, oly egyént nyerni meg, a kit nemesak, hogy a védnökéhez hasonló kitűnő tulajdonságok kell, hogy ékesítsenek, de a ki lehetőleg köztünk helyben tartózkodik.

Az elnök oldalán áll a főtitkár, kinek a titkár és a jegyző képezik segítségét, a pénztárnoki, gazdai, ügyészi s majdan könyvtárnoki tisztség ügyköre már neve által van meghatározva.

A szellemi munkásságnak az egyesület feladatkörébe felelt különböző ágaihoz képest az egyenlő irányba törekvő erő csoportosítása s belterjesebb működtetése végett a kör saját tagjaiból szakválasztmányokat alakít, melyeknek feladata: a szellemi munkásság hatáskörüköz

Arbonya jogán (mert ABC sorrendben haladó közlemény-sorozatunk még igen messze van a Zs.-tól) ide iktatjuk mondanivalóinkat *Zsadányról* is.

Neve hogy mit jelent: csak a beavatottak tudják.

Igy adhatjuk elő a velejét.⁶ *Zsadány*, sok száz esztendő királyi levelekben, *Sodán* és *Sadan*. A „sodán“ pedig azt jelentette a honfoglaláskori magyar nyelvben, a mit jelent mai nyelvünkben a „tudó.“ A „tudó“ pedig azt jelenti, hogy irástudó, „táltos“, afféle magasabb lény még ma is a műveletlen nép szemében, azaz „pap.“ A magyar *tud* a vele rokon mordvin nyelvben *sod*.⁷ A magyar *tud* (sod) rokon a *thudun* avar szóval. Az avaroknál fejedelmek is viselték a *Thudun* nevet.⁸ A legújabb szónyomozások pedig ahhoz az eredményhez jutottak, hogy a „zsadány“ szó formája és jelentménye a „szultán“ hasonmása.⁹

Zsadány (= Sodan = Tudun) tehát, nevezete után itélve, *avarkori* (Kr. u. a VI—VII. századbeli) települési helység és így ma, igen szerényke helyzete és alárendelt szerepe dacára is, épp olyan büszke lehet „*Zsadány*“ nevére, mint akár *Bécs* a magáéra, mely szintén avar nevezet.¹⁰ Ha a „bokolabra“ avar szó, t. i. az avar hitvallás, vagy ősvallás „pap“-ját jelenti¹¹ akkor vármegyénknek ezzel a honfoglaláskor már

⁶ Pallas Nagy-Lexikona. XIV. K. 418. l.

⁷ Hunfalvy. Ethnogr. 400. l.

⁸ Buday F. Polg. Lex. II. K. 196. l.

⁹ Márki dr. Pall. Lex. XVI. 418. l.

¹⁰ V. ö. Pallas N. L. II. K. 303. l.

¹¹ U. o. 305. l.

utalt ágára nézve irányadó, buzdító, kezdeményező és vezető szerepet vinni.

Öt ily szakválasztmányt tervezünk és pedig: magyar irodalmi és történelmi, képzőművészeti és műipari, zenészet-, színészet- s népnevelési és szociális szakválasztmányt. Mindenik szakválasztmány élén állana egy elnök és egy ügyvezető előadó, mint a szakválasztmány tulajdonképpeni vezetője, éltető lelke; a ki a szakválasztmánynak, a mely meghatározott számú kevés tagból fogna állani a közgyűlés által választva — összes ügyeit vezeti, mozgatja, hivatalát a közgyűléstől nyeri.

A közigazgató választmánnya az egész kört érdeklő tanácskozást igénylő ügyekben intézkedik s éppen ezért havonként ülésezik, a vezértisztviselőktől, a szakválasztmányok elnökeiből és ügyvezető előadóiból, valamint a közgyűlés által beválasztott tagokból áll.

A közgyűlés vége — vagyis az összes alapító és rendes tagok gyűlékezete — választja a tisztviselőket, a szakválasztmányok tagjait és intézkedik mindazon ügyekben, melyek egyesületeknél rendszerint azok egyetemének vannak fentartva.

Az említett szakválasztmányokat azonban nem szabad úgy képzelnünk, mintha azok a kör tagjait merev osztályokba soroznák; ellenkezőleg a kör mindenik tagjának szabadságában áll bármelyik szakválasztmány vagy több szakválasztmány ügykörében is működni; azok inkább csak közös kapcsolatot képeznek az egy irányban működő erő csoportosításánál.

A szakválasztmányok — szerves kapcsolatban állván az igazgató választmánnyal — természetesen annak tudtával és közös megállapodással járnak el; így alakul aztán ki a kör összelete; a mellett azonban, tekintve az egyes szakválasztmányok specifikus működési módjait, mindenik fog találni hatáskörében oly valamit, a mi társaséletünkben hézagot pótolhat, és sikeresen hathat szellemi haladásunk irányára.

Igy pl. a zenészet szakválasztmánynak — hogy ezt ragadjam ki véletlenül — vezetése alatt egyfelől a zeneértők és zenekedvelők, másfelől a zenepártolók egyesülnek, a választmány egy állandó zenetársulatot alakít; nyitja a zenészet igények kielégítését; tért nyit a zenekedvelők gyakori érintkezésének. Utazó művészek meghívása, fölléptük előkészítése által is éleken érezhető hiányt fog pótolni e szakválasztmány, mert hiszen gyakran tapasztaltuk, hogy közlünkben járt zeneművészek azért nem látogattak meg városunkat, mert senki sem mérte az impressárióknak fáradságos és egyesekre nézve mindig háládatlan szerepét elvállalni.

Vagy p. a színészet szakválasztmány egyrészt a város közönségét érdeklő színészet ügyeket befolyásolja; színművészeket és szintársulatot hív meg; a bérletet közvetíti; a már működő szintársulatot a közönség nemesebb izlésű része érdekében befolyásolja; utbaigazítól, felügyeletileg működik. Válogatott színi könyvtár beszerzésével előmozdítja s rendszeresíti művelt közönségünk körében a műkedvelői színi előadásokat. A ki próbálta, jól tudja, minő nehézségekkel jár egy műkedvelői előadás összehozása, mennyi kapacitálásra, rendezésre, marasztalásra van szükség, a míg a szerepek mind betöltetnek és aztán a vezetés, a próbák, a rendezés . . . mind mind újabb szenvedés . . . a legtöbbet teljesen

itt talált helységével, *Zsadány*nal, az történt, hogy avar „*Tudun*“ nevezetű honfoglaló elnök egyszerűen átcserezték a magyar „*Sodán*“-ra.

Ezekszerint tehát: *Zsadány*nak, mint *Abara közönségünknek*¹² történelmi földrajzi régmúltja is visszanyulik vagy ezerháromszáz esztendő hosszúra!

Arbonyával egyetemben a pataki várspán-sághoz tartozott. Árpádkoriságát ugyanazok az okiratok bizonyítják, melyeket község-testvérénél, *Arbonyánál*, már előbb idéztünk. Az 1336-ból ősmertes határjáró levélben szerepel *Zsadány-pataka*¹³ (*Sodanpotoka*) hogy egy mondjam „*Pappataka*“, melyre a régi idők híresillaga még némi sugárt vet . . . Anyai évszázak letűnése után is felismerni véljük ott, az ősnévezetű patacska mentén, a Hadur tiszteletere lobogott tüzeknek vagy kilencszáz év óta hunyó üszkeket. . . És szinte hallani véljük a „táltos“ imáját, a ki Árpádnak és az ő „hadrontó népének“ „*Harci szerencsét itt kért a hadak istenurától.*“ (*Zalánfutása*, IV. Ének).

Mert bár írott bizonyítványaink nincsenek is a dologról, de minden valószínűség arra mutat, hogy már a X. században papi birtok, akkori magyar nyelven szólva: *sodánság* volt. — *Marzal* (*Marcel*) és *Jósef* (*Juche*) az Árpádkorból ősmertes birtokosai is papi személyeknek látszanak lenni.¹⁴ IV. Béla király alatt az „*István bánaság*“-ban *Domonkos-barátok* bir-

¹² V. ö. Akk. VII. évf. 259-ik lapján közlöttekkel.

¹³ Akk. II. évf. 165. l. hol a mai „*Darnópataka*“-val ugyanazonos és az egész környékből nagybirtok egyházi kézen levőnek bizonyítottatik.

¹⁴ Páriz-Pápay-Bód Sztótár. 613. l. És Akk. VI. 262, 264.

nem ismerik el a kezdeményezőnek rendező jogosultságát? A Kazinczy kör színeszeti választmányában mind erre hivatott, egységes organumot állít; a résztvevők szívesen elismerik a vezetés jogát, mert hiszen a rendezőt önmaguk választották a tisztre; szóval a megoldás meg fog felelni azon tudatnak, hogy egy rendes színelőadást létrehozni egységes vezetés nélkül épp oly kevéssé lehet, mint nem lehet csatát megnyerni ott, a hol tizen parancsolnak stb. stb.

A kör működésének ezen futólagos vázlatban történt föltüntetése után, szíves engedelmükkel még a tagságról is szeretnék néhány szót ejteni.

A kör tagjai lehetnek alapító- és rendes tagok, a kik egyszersmind az évi 12 koronányi tagdíjnak egyharmad részéért, vagyis évi 4 koronáért, családtagjaikat is, vagy vidéki ismerőseiket is beirathatják a körbe, mindezek a kör mindennemű előadásainak díjtalan látogatására s a közgyűléseken való részvételre jogosultak. A tervbevetett tagsági illetmény maga oly csekély, hogy nincs itteni társas köreikben ember, ki szemben a nemes céllal, szemben azon szellemi előnyökkel, melyeket részére a kör biztosít, azt szívesen és könnyen le nem róvhatná; azt a havonkénti 50 krajcárt készséggel föl nem áldozhatná!

Mi, a kik indítványozzuk és tervezzük a kört, nem ország-világra szóló alkotást vettünk célba; meg lesz hazaflas buzgalmunk fényesen jutalmazva, ha tapasztalni fogjuk egy-két év múltán, hogy mindenik művelődési ágban csak épen szerény viszonyainknak megfelelő szerény haladás fog is mutatkozni. Egy kis város ritkán rejti az irodalom vagy művészetek egy szakának annyi jelesét keblében, hogy ezen egy szakban valami rendkívülit hozhatna létre; míg ellenben igy: tért nyitva mindazoknak, kik a tudományok, művészet, irodalom különféle ágai-ban munkálkodnak, ha az egyes szakokban elért eredmények magukban véve nem is lesznek valami nagy jelentőségűek, összességükben mégis oly haladást jelezendnek, mely csak szellemileg gazdag közönség körében tüntethető fel.

Sőt talán nemzeti kultur hivatást is teljesíteni van hivatva a tervezett kör itten, a magyarság határvonalán? És ez első sorban lelkesített bennünket a tervezetéből a megvalósításba lépni, a midőn ez ügyet, a mely nem a kezdeményezők, nem egyesek, de egész művelt közönségünk ügye: az Önök kezeibe tesszük le, midőn szerencsénk van ajánlani, hogy mondja ki a tisztelt értekezlet, miszerint az ismertett nagy hivatásra a Kazinczy-kör megalakítását elhatározza.

Vármegyei ügyek.

A Kossuth-szobor-alap ismét szépen gyarapodott *Varannó* és környékbeli t. barátaink és atyáinkéinak 589 K. 81 f.-nyi adakozásából. (Az adakozók névsorát jövő számunk hozza. — Szerk.)*

* Lapunk nyomtatása közben értesítettek, hogy *Miszák István* vm. t. főügyész 50, mondó: *ötven* koronát tett le közpénztárunkban a szobor-alapra. Szerk.

toka. Hogy később pálos-, majd jezsuitabirtok: az is az ősi egyházi birtoklás jogfolytonossága mellett bizonyít.

A XV. században a Csetneky-, Szalonnay- és Tekes-családoknak részirtoka Zsadány.¹⁵ A „kalapos király”, *József*, a XVIII. évszázban eltörölve a pálos- és a jezsuita-szerzeteket, zsadányi birtokaik a kir. kamarára és az országos tanulmányi vallásalapra (mint akkor mondták „religiói kincstára”) szállottak át.¹⁶ Ma *Lónyay Elemér* gróf ott a nagybirtokos.

A tőszomszédos, vagyis jelenben a *B.-Olaszi* és *Sára* községek határában levő dűlőnevek közül említésre méltók, mert helytörténet él bennök, *Dobra*, (mely nevezet az egykori szláv telepésekre vall) *Mancsalka tető* (talán a Mandzsalka ázsiai idioma) és *Tábori* (mely táborozó helye lehetett *Mátyás* király hadainak, mikor *Rozgonyi* Sebestyén meg az egri püspök *Héderváry László* vezérlete alatt 1458-ban itt a cseh rablók ellen operált, Ardónál meg tönkre verte őket.)

Északra hegyes, dombos, délkeletre lapályos, mintegy 1600 hold kiterjedésű határa termékeny s ha nem is „tejjel és mézzel folyó Kanaán”, föld- és szőlőműveléssel, marhategyésszel és halászzal foglalkozó lakossága megelégedett; jelenben való földes urát pedig, ki mindenkiben hű pártfogója, a rajongásig szereti.

Zsadány határában nevezetesebb dűlőne-

Hadik Béia gróf főispánunk f. hó 2-án Budapestről Ujhelybe haza érkezett.

Újévi tisztelgések. *Matolai Etele* alispánnál újév délelőttjén a t. vármegye központi tisztikara, segéd- és kezelő személyzete, egybegyülekezvén a jegyzői hivatalos szobákban, *Dókus Gyula* főjegyző vezetése mellett tett tisztelkedő látogatást, hogy kifejezést adjon iránta való igaz tiszteletének és szeretetének. A főjegyző ékes szavu üdvözlétére adott válaszában kiemelte ősz alispánunk, hogy mint eddig tekintette, ezután is a tisztikarnak hozzá való ragaszkodását tekinteti legfőbb erkölcsi birtoka gyanánt; mert igaz, ugymond, hogy most már heted ízben tüntette ki őt bizalmával a vármegye közönsége, midőn az alispáni székben újból megmarasztotta; ámde erre a bizalomra nem lett volna érdemes a tisztikarnak ragaszkodása és támogatása nélkül. Ezt köszöni a multból, ezt kéri a jövőben: a tisztikar osztatlan ragaszkodását. (*Hosszantartó, lelkes éljenzés.*) — A tisztelkedés előbb már a főjegyzőnél kezdődött, a hol *Thuránszky László* I. aljegyző intézett szép üdvözlét *Dókus Gyula* főjegyzőhöz. — Ezután a tisztikar kisebb-nagyobb csapatokban a nyugalmazott főispánhoz, *Molnár István* öméltóságához látogatott el és tisztelkedett, a hol szinte rajzott a tisztelkedők sokasága, minden látogató a legőszintébb szerencsekívánatoknak adván kifejezést.

Nyugdíjazás. A t. vármegye nyugdíjintézetére ügyelő választmány tegnap d. e. tartott tanácskozása alkalmával *Klimó Menyhért* pénztári volt ellenőrt nyugdíjazván, évi ellátását, 19 évre és 11 hónapra terjedő szolgálati ideje után, 1436 K. járandóságban állapította meg.

Helyettesítés. *Durcsinszky Gyula* tb. szolgabíró főispánunk a homonnai második szolgabírói állásra f. évi jan. 1-től helyettesítette; egyszersmind abbeli intézkedését, mely szerint *Horváth István* szolgabíró Homonnára rendelte, visszavonta.

Helyreigazítás. Lapunk egyik előző száma tévesen közölte a tisztújító közgyűlésen kinevezett vármegyei tb. ügyészek neveit, a mennyiben a főispán tiszteletbeli ügyészekké *Kossuth János* dr., *Rosenthal Sándor* dr. és *Thuránszky Zoltán* dr. ügyvédöket nevezte ki.

Marhalevél-forgalom. Nem érdektelen egy adat vármegyénk állatforgalmának statisztikájából, hogy a mult év folyamán 1642 esetben, sorszámozva, kiadatott a t. vármegye számvevősége összesen 219,900 db. marhalevél-úrlapot, vagyis 58,960 darabbal többet, mint az 1900. évben. A kiadott levelekből juh- és sertésforgalomra vonatkozott: 66,800 db. 4 filléres; borjúra: 54,300 db. 12 filléres; lóra és szarvasmarhára: 98,800 db. 20 filléres, összesen: 28,948 korona értékben, vagyis annyit árult be marhalevél-úrlapokért a t. vármegye a sátorlaj-ujhelyi kir. adóhivatalnak.

Törvényhatósági utadó befolyt 1901. évben 222,684 K. 01 f.; az 1900. évben: 223,

vek: a Szárhegy, Szárhegyalja, Előhegyi, Rudnok és Templomörzés.

Zsadánytól tőszomszédos községek: északkeletre *B.-Olaszi* (1.9 klm.) délre *Sára* (0.4 klm.) melyekkel egy „adóközség”-et alkot; nyugatra *Vámos-Ujfalu* (2.8 klm.); északnyugatra *Tolesva* (6.6 klm.); délre, de már Szabolcs területén, *Viss község*, melylyel az összeköttetést a „zsadányi rév” tartja fel a *Bodrogon* át. *Sátorlaj-Ujhelytől* 21 klm. nyire, *Tokajtól* 25.6 kilométernyire fekszik.

Különös, hogy az úgynevezett „Zsadányi” pusztá *B.-Olaszi* határához tartozik.

Lakosainak száma, a legutóbb tartott népszámlálás szerint, 631 tőszomszédos magyar, száporodott a lélekszám tiz év alatt 122-vel. Valószínű név: gk. 305, ev. ref. 170, rk. 146, izraelita 7, ág. 3. Temploma egyik vallásfelekezettnek sinés. A rk. hívek *Tolesvára*, a gk.-ok *B.-Olasziba*, a ref.-ok *V.-Ujfalu*ba járnak templomba. A lakosság általában jámbor erkölcsű, istenfélő, vallásos nép.

Névrokonai vannak *Abaujban*, *Biharban*, *Hevesben*, *Temesben*. Nem lehetetlen — írja a tudós *Márki* dr. egyet. tanár — hogy a Zsadány-nemzetség, melynek történetében a *Turul* és *Aba* ősi nevek szerepelnek, valóban egy behódolt avar „sodán” nemzetségnek folytatása. És ugyanó tanítja, hogy Zsadány nevezetű helységeink közelében „avar földvár”-ak feküdtek. A „tanköteles” gyermekek száma 90—100

¹⁵ Pallas N. L. II. pótkötet. 832. l.

¹⁶ Kárpáti Péter tanító szíves közlése.

275 K. 31 f. Most kevesebb: 591 K. 30 f.-el, mely visszaesés a késedelmi kamatoknál mutatkozik.

Hírek a nagyvilágból.

De-Wett búr tábornok diadala, melyet a minap aratott az angolok felett, sokkal fényesebb volt, mint *Kitchener* angol fővezér jelentette. A megvert angol dandár elvesztette egész tüzéségét, hadi szerelvényeit és élelemkészleteit. Ez a fényes diadal tette lehetővé, hogy most már a búrok támadóan léptek fel az angolok benszült szövetségesei, a *szvázik* ellen.

Krüger búr elnök környezetétől az a hír szivárgott ki, hogy az angol király titkos követét fogadta, kivel a békekötésről tanácskozott volna.

Bolgárországból 15,000 főnyi, oda kivándorolt, jobbára a Székelyföldről való lakos készül visszajönni Magyarországra és letelepedni az állami birtokokon.

Hírek az országból.

Szöll Kálmán kormányelnök beszéde, melyet új esztendő első napján válaszképpen mondott a kormány előtt tisztelkedett országos képviselők szónokának, *Andrássy Gyula* grófnak, nemcsak az ország, de a nagyvilág közvéleménye szerint is esemény számba megy s mint ilyen általános lelkesedést ébresztett a politikai körökben, — mert egy szebb, egy jobb jövődjő hajnalpirkadása aranyozza be a kormányelnök iránybeszédének perspektíváját.

Hegedüs kereskedelemügyi kir. miniszterrel azt a hírt bocsátották világgá, hogy megvalni készül miniszteri tárcájától. Ezt a hírt most a leghatározottabban megeafolják.

Plósz dr. igazságügyi kir. miniszter, mint hírlik, nyugalomba vonul. Utódául *Wlasics* dr. kultusz-miniszter van kiszemelve.

Az országgyűlés Képviselőháza f. hó 16-án veszi fel újra tanácskozásának a karácsonyi ünnepek szünete alkalmából elejtett fonalát. Első dolga lesz a vármegyei pénzügyről szóló törvényjavaslat tárgyalásának a folytatása.

Különfélék.

— **Harmincharmadik év.** A „Zemplén” mai számával belépett 33-ik évfolyamába. Harminckét éve mult: hogy zörgött a zárt ajtókon és azok megnyiltak számára; hogy a magyar szellem, a magyar érzés, a magyar lélek nevében a „Zemplén” sajtó-organuma lett itt északon, Arpád nemzetének ebben a határszéli nagy vármegyéjében, a hazafias közgondolkodás terjesztésének. Akkor, 32 esztendővel ezelőtt, mikor b. e. *Boruth Elemér* a „Zemplén”-t megalapította, még legmeghittebb barátai is „vakmerő”-nek nevezték és a „poétavért”

között váltakozik, kik az állami segedelemmel fentartott községi iskolában ez időszert a Kárpáti Péter tanító részeseinek alatt részeseinek hazafias nevelésben és igen gondos oktatásban.

Es itt meg kell emlékeznünk a jelenben virágzó községi iskolának kegyes alapítójáról, néh. *Lónyay Gáborról*, ki, megszáván *Zsadány* község népoktatásügyének sanyaru helyzetét, az 1846. évben történt tagosítás alkalmával „tanítóalap”-ot teremtett olyképp hogy egy belhelyen kívül féltelek szántóföldet, öt hold rétet és megfelelő erdő és legelő illetéket méretett ki. Ez a birtok akkor bérbe adatott és az 1874. év végéig már 2000 forintot jövedelmezett. Az országos tanügyi kormány 1875. évben 4600 ft. állami költséggel a korigényeknek megfelelő szép közös iskolát és tanítói lakást építtetett, melyben legutóbb *Zsadány* községből és környékéről 130 növendék részesült hazafias és vallásos szellemű oktatásban.¹⁸

Tartozik a tokaji járásba, fekszik a b.-olaszi körjegyzőségben.

Törvényszéke *Sátorlaj-Ujhelyben*, szolgabírói hivatala, járásbíróháza és kir. adóhivatala *Tokaj* községben. Soroz a 65. hadkiegészítő kerületbe, a X. honvédezedbe, tartozik a 33. népfelkelő járásba.

Utolsó postája és vasuti állomása: *B.-Olaszi*. Lakóháza: 102.

Fenti közlemény már sajtó alá volt rendezve, midőn *Kárpáti Péter* tanító urtól a következő történeti adatokat vettem:

¹⁷ Akk. III. évf. 70 l.

megcsufolták „Botond“-nak, a ki dőre módon egymagában kiállott döngetni újságírói csatabárdjával az akkor Ungvárról itten már nagy hatalmat alapított, cirill-betűs és pánszláv szellemű „Kárpát“ c. lapnak érckapuját. . . . És im' csoda történt. Nemcsak hogy az áttörhetetlen hitt érc kapu engedett; nemcsak hogy a megvihatalannak hitt ama bátyafalak omlottak alá: hanem azokból a romokból kő kövön sem maradt. . . . De sőt kiépült és épp azokból a romkövekből épült ki az egész vonalon Zemplén vármegyében is a magyar nemzeti közművelődésnek is a magyaryüzete, benne templomok, oltárok, iskolák, melyek munkálják a honfoglalás nagy elvét, hogy t. i. a magyar szellem, a magyar érzés, a magyar lélek legyen ur ebben az egész hazában, Zemplénvármegyében is! És nemcsak ez történt, hogy t. i. az a 32 esztendővel ezelőtt világra jött kis „Zemplén“ erőben, hatalomban megizmosodott; hanem megtörtént az is, hogy „rajokat“ nevelt és bocsátott ki, laptársakat, mindmegannyit szellemben, érzésben, lélekben egyező akarattal, mindegyiknek paizsán a Zrínyi jelmondatával, hogy t. i. „Ne bántsd a magyart!“ . . . Ez az önbecs volt szellemi örökségünk, ezt az önbecsérzetet hoztuk át magunkkal a harmincharmadik esztendőre is! És azzal az elszánással öltjük karra azt a paizst, mint öltötte volt az őspártai: „Vagy evvel — vagy ezen!“ Jelmondatunk marad mint volt: **Magyarság — előre!**

— **Kinevezés.** Tomcsányi Zoltán jogszigorló, Tomcsányi Márton törvényszéki igazgató t. barátunknak derék fia, a budapesti kir. tábla kerületébe díjas joggyakorlóvá nevezetett ki.

— **Jótekönyvéra.** „A sátoralja-ujhelyi gyógyyszereszek az ujévi ajándekaikat megváltó jótekönyvére alapítványuk“-ra most ujévkor megint 150 koronát helyeztek el a központi takarékpénztárba betétként és így ez az alapítvány most már 472 kor. 02 fillért tesz ki.

— **B. u. é. k.** Jóbarátainknak, barátainknak, ismerőseinknek B. u. é. k.-s bilétákat nem küldöttünk, hanem az azokra szánt postaportót az ujhelyi árvaháznak adományozva, ezen az uton kívánunk mindnyájoknak szerencsés, boldog, megelégedett újévet! Sátoralja-Ujhely, 1902. január 1. **Kovaliczky Elek dr., Nemthy József és neje, Hönseh Dezső.**

— **Ujévi gratulációkat megváltották** még: Kovaliczky Elek dr., Nemthy József és neje 4—4 koronával, — végül Hönseh Dezső 2 koronával. A múlt számokban kimutatott 45 K.-hoz adva: eddig befolyt hozzánk az ujhelyi árvaház javára összesen: 55 K.

— **Honvédtiszti bál.** Mint az előjelek mutatják — írja a „Z. U.“ — a január tizennegyedik honvédtiszti bál az idei farsang legfényesebb estéje lesz. Az alább között Meghivóból olvas-

A község régebbi nevezetességei — szájhagyomány szerint — az itt régen elpusztult barát-klastrom templomtornyából való egy kisebb harang, mely „közös harangláb“-on elhelyezve reggel, délben és este imára szólítja az ájtatos hívőket. A harangot valamikor régen a Bodrog vizéből halászták ki. Mikor, hogyan kerülhetett oda: nem tudni. Beszélnek az öreg emberek, hogy a Bodrog folyó ős iszapjába betemetve még három „nagy harang“ is van ott, melyeknek koronái 30—40 évvel ezelőtt, alacsony vizálláskor, még láthatók voltak, de kiszabadításukról akkor senki sem gondoskodott.

Zsadány falu északi oldalán van egy igen nagy borospince. Erről meg azt tartja a néphit, hogy a pince felett hajdan híres barát-klastrom állott, melyet talán a tatárjárás sepert el a föld színéről. A párját messze földön ritkító, nyolcágú borospince most a Lónyay Elemér gróf tulajdona. — Ott, a hol a barát-klastrom és temploma állott, még ma is nagy üregek, ezekben „rakott sirok“, de a kripták bejáratai már beomlottak. Tudományos célu ásátások becses régiségeket tárhatnának föl itt az említett katakombákból!

A „Szarhegy“ hátsó oldalán, melyet az egykori Darnói (prémontrei) apátság kolostorának fekvésétől csak egy hegy választ el, szintén felismerhetők még egy régi kolostor bemohosodott terméskő-maradványai.

Zsadány legnagyobb nevezetessége Előhegyi szőlője, mely maig is a legnemesebb bort termi az egész Tokaj-Hegyalján.

suk, hogy a bál „lady patronessei“ tisztét több főúri hölgy vállalta el Windisch Graetz Lajosné hercegnő fővédősége mellett. Sőt ugy értesülünk, hogy a tisztség elfogadására a Meghívó közzétevése mellett még több főúri hölgyet is felkért a rendezőség, de a kik az idő rövidsége miatt még nem válaszolhattak. A rendkívül díszes, elegáns nem válaszolhattak. A rendkívül díszes, elegáns kiállítású Meghívót holnap küldik széjjel. — A Meghívó így szól: A m. kir. miskolci 10-ik honvéd gyalogezred tisztikara a honvéd tisztizselyek és árva segélyalap javára Sátoralja-Ujhelyben, 1902. évi január hó 14-én, a vármegyei közgyűlésben, Windisch-Graetz Lajosné hercegnő fővédősége, lovag Polkorny Árminné, Vay Thámerné grófné, Waldboth Frigyesné báróné és Wolkenstein Osváldné grófné főúrnók védősége mellett jótekönyvére zártkörű tisztibál rendezel, melyre (cimzett) célu zártkörű tisztibál rendezel, melyre (cimzett) urat és b. családját tisztelettel meghívja. Kezdeté este 9 órakor. Személy-jegy 5 korona; család-jegy 2 személyre 10 korona; karzat-jegy 5 korona (utóbbi csak a karzatot való tartózkodásra jogosít). Felülfizetések köszönettel fogadtatnak Belépő-jegyek a Meghívó előmutatása mellett válthatók. Diszelnök Windisch-Graetz Lajos hg. cs. és kir. lovassági tabornok, csapatfőfelügyelő. Elnök: arnótfalvi Arnótfalvy István ezredes, a miskolci 10. m. kir. honvéd-gyalogezred parancsnoka, Alelnök: szilvágyi Benárd Jenő őrnagy. Ellenőr: Daneek Leo százados t. j., Tikkár: Neubaer Miksa főhadnagy. Pénztáros: szentkirályi szabadbíró Karsa Kálmán főhadnagy. Vigalmi bizottság: Schulteisz Emil alezredes, Lengyel Manó őrnagy, Fülöpp Artúr, Kállay Sándor százados t. j., Bajnok Jusztinián százados, Tahy Márton, Kobek Béla, Bethlenfalvy Gyula, Nemesvári Ágoston, Dusáry Lajos, Popsavin Arkádia és Virágh József dr. ezredorvos. Rendező bizottság: Schöpflin Ottó százados, Szendery Antal százados, Géczy Iván százados, Pukács Aladár főhadnagy, Remenyik Pal főhadnagy, Mossóczy József főhadnagy, Kiszely Aladár főhadnagy, Szabó Géza főhadnagy, Adorján Kálmán főhadnagy, Scholtz István főhadnagy, Kovács Lajos főhadnagy, Marnó Tivadar főhadnagy, Mészáros Lajos főhadnagy, Fuhrmann Marczel főhadnagy.

— **Hol legyen a Kossuth-szobor?** Tolesvárról írja *Tima* József a következő sorokat: Kedvelt „Zemplén“ lapunkból többször olvasván a Sátoralja-Ujhelyben felállítandó Kossuth-szobor elhelyezéséről, hogy annak megfelelő jó hely arányt sem kapható, innen a vidékről azt a javaslatot teszem, hogy, szerény meggyőződésem szerint, Sátoralja-Ujhelyben impozánsabb hely nincs, mint a Kispiac-utca torkolata (tehát az ugynevezett „Wekerle-tér“, hol e szobor a város közepén lenne s három fő utca közepén imponálna az utókornak! Bocsánatot kérek javaslatomért, mely után vagyon teljes tisztelettel, stb.

— **Gyászhir.** E percben értesültünk s teljes részvétellel közöljük, hogy a sátoralja-ujhelyi kegyesrendi társházat gyász érte; t. *Dékay* Lajos, a főgimnáziumban a matematikának egyik jeles tanára, hosszas szenvedés után Budapesten, hová gyógyítani vitték, f. hó 4-én elhunyt. — Bpsten temetik f. hó 5-én a kegyesrendiek sírboltjába. Béke emlékére!

— **Az ujhelyi reformátusok legközelebbi,** vagyis január 9-iki felvasó estéjén nt. *Fejes* István lelkész, „Ujhely költőpapja“ tart felolvasást. Ez alkalommal fog szerepelni a vegyes énekar is. Ezeknek kívül lesz egy férfi négyes is lesznek szavazatok.

— **Szilveszteri mulatság.** Az ujhelyi gyártelepi dal-, zene- és önképző-kör Szilveszter éjjelén, a gyártelep étkező helyiségében, fényesen sikerült táncestét rendezett, a melyen a kör, változatos műsorral, élénk tetszéssel és tapsokkal viszonzott hangversenyt is rögtönzött. A rendkívül népes mulatság nagy summát jövedelmezett az életrevaló kör javára.

— **Sulyovszky István bucsuztatása.** Sulyovszky István távozása alkalmával a Nagymihályi Kaszinó a múlt hó huszonnyolcadikán, a Barnai szálló termeiben, bucsuéstét rendezett. A lakomán — írja a „Z. U.“ — a melyen díszes hölgyközönség is részt vett az ünneplésből, *Polányi* Géza kir. közjegyző lelkes szavakkal üdvözölte Sulyovszkyt és átnyújtotta neki a város közönsége által érdemei elismerésül a nagymihályi elemi iskola szegénysorsu tanuló javára tett és nevére szóló 1000 koronás örökös alapítvány levelét. *Füzesséry* Tamás a barátok és tiszteltök nevében megható beszéddel bucsuztatta a távozót. Es részükről emlékül egy pompás művi aranytollat nyújtott át neki. Sulyovszky könyekig meghatva mondott köszönetet a sok megtiszteltetésért. Kérte a közönséget tartásuk meg őt továbbra is nagyrabecsült vonzalmukban. Bár pályát cserél, szíve és lelke a múlté is az azé lesz mindig, mert boldog örömmel él annak a célnak, mely a humanizmus, népnevelés és hitélet zászlaját lobogtatja. Sokáig ünnepelték még a népszerűség legragyogóbb, leg-

őszintébb megnyilatkozásával Sulyovszkyt, sok szép pohárköszöntő hangzott el érte. Azután asztalt bontottak és folyt a tánc majdnem a hajnali órákig.

— **Tavaszi januárban.** Ujszólóval való dolog igazán, hogy az idén csak nem akar tél lenni, amúgy istenigazából. Hónak, fagynak, száncának, koresolyának és a többinek, mi a tél szignaturája, se hire, se hanva. Ellenben a gazdák szántatnak derűre-borúra (igaz, hogy a fenéketlen sárnak miatta 4-es és 6-os fogattal) de szántatnak, az orgonabokor rügyet hajtott az őszi vetés arasznyira nőtt. Ha még „orosz Karácson“-ra is így tart, a mi rendszerint esikorgó hűdöget szokott hozni, csakugyan kitavasodhatik az idő — januárban!

— **Sorsuzás.** Az 1901 év dec. 20 án a kir. helmecezi róm. kat. iskola javára, a nagym. pénzügyminiszter 70825 számú leiratával engedélyezett sorsjáték megjtése alkalmával a következő számú sorsjegyek húztak ki: 74. 185. 334. 252. 67. 109. 233. 59. 8. 184. 341. 210. 256. 317. 155. 382. 310. 320. 235. 269. 389. 126. 358. 363. 162. 303. 225. 169. 105. 84. 209. 349. 142. 112. 16. 179. 267. 80. 119. 115.

— **Karácsonfa-ünnep Szerencsen.*** Mint minden évben, úgy most is szent Karácson másodnapján, délután 5 órakor a nagy szálló dísztermében villámos világítás és alkalmoszerű görögütiz mellett oly impozáns, s a mostani fásult hitközönyös világban, *Tatár* János cukorgyári tanító fáradságtalan buzgalma folytán a gyári különböző idegen nyelvű munkások iskolás gyermekei magyar nyelven, oly lélek és szívre ható magasztos szindarabot adtak elő, hogy eme „Adám és Éva a paradicsomban“ című szindarab igen sikerült ügyes eljátszása nemcsak a növendékek, de a szülfölásig bevonult uri és közrendű nagykoruak szemeiben is sűrűn hozták meg a meghatottság könnyeit! Említésre méltó, hogy miként minden évben, úgy most is a c.-gyári igazgatóság némes jó szíviségéből a szegény iskolás gyermekek 500 korona értékben kaptak a díszes karácsonfa holmi egyéb apróságain kívül ruhane-műeket is. Azért áldja, s valóban méltán áldhatja is a szegény munkás nép az egész gyári igazgatóságot; mert bizony nemcsak az iskolás gyermekek, de az összes munkásnép és cselédség iránt is nagylelkűen szokott 16—20 ezer korona értékben érdemszerént jutalmat osztogatni az évi munkázás alkalmával. Sajnálatlaltal merengünk már most azon: mi lesz, hogy lesz, ha *Kappel* Károly c. gy. igazgató, ki innen távozni készül, elhagy bennünket? Csak az el-lensúlyozza e nagy veszteséget: hogy itt ma-rod *Váry* Rezső c. gy. főhivatalnok a szegény munkások másik nagylelkű embere. Megható volt látni a gyári iskolás gyermekcsereg nagy örömet, midőn a sikerült szindarab végével, a nagyszerűen feldíszített gyönyörű karácsonfa mel-lől kiosztásra került a temérek apróságok ki-vül a sok szép ruhanemű. Szívükből meg is élje-nezte a nagy közönség úgy a derék tanító, mint magát az igazgatóságot. *Egy jelen volt.*

— **Esküvő.** Mezei Mór és neje tisztelet-tel tudatják Wolf Adél hugoknak Neuwirth Jenővel Bányuban a f. évi január hó 2-án délután 3 órakor megtartott esküvőjét.

— **Hirtlen halál.** *Schütz* Sámuel, esizma-dia, hosszas távollét után néhány hónap előtt tért vissza Amerikából Sátoralja-Ujhelybe. Pénzt azonban mentül kevesebbet hozott, mert, ugy mondják, mód felett italos ember volt. Es való-szinű, hogy ez is volt végzete, mert a múlt hó 30-ára viradva zsólyomkai lakásán ágyában halva találták. Szíviszélütés okozta halálát. Így a sokat hányatott ember minden fájdalom nélkül ment a másvilágra.

— **A vasuti gyártelep tolvajai.** Tavaly történt ugyanilyen tájban, hogy az ujhelyi va-suti gyártelepről több száz korona értékű vörös rézdarabokat elloptak. A rendőrség akkoriban a tetteseket a gyártelep körül ólálkodó s ócska vasakat szedegető suhanok számlájában kinyo-mozta s őket a kir. törvényszék egy-két-három hónapra el is ítélte. — Mert a karácsonyi ün-nepek alatt ugyan arról a helyről a honnan a multkor, ismét elloptak vagy 280 kiló súlyu reze, a rendőrségnek a tettesek kézrekerítésé-nél nem nagy munkája akadt, mivel azon a nyomon, mint a multkor, csakhamar előkerültek a tettesek. Ribarsák Miska és Kovács Károly 17 éves dologtalan kamaszok, ugyanazok, a kik tavaly is loptak, a tettesek. A lopást ugy haj-tották végre, hogy a gyártelep deszkakerítése alatt, a földet kiásták s az így tamadt nyílason bujtak be a felszerbe, a hol a drága rezezek lá-dákba rakva hevernek. Az elloptott réz nagyobb részét a közeli szalmaboglyába rejtve megta-lálták. Az ügyet a nyomozás befejezése után áttették a kir. ügyészséghez.

— **Általános tudott dolog,** hogy mindennemű köhögés és tüdőbajnál kiváló jó-hatású a csukamájolaj, melyet az orvosi kar

* Ma egy hetes számunkról lekésett. Szerk.

Folytatás a II. mellékletben.

különösen azóta budapesti gyógy-sban kapható toljé-fele csukamájolaj

— **Az 1902** Rudoltnak, a né-ügynevezett „kri-rozata ez. Első-szerinte a követ-március 10, áprí-5, augusztus 3.-ruár 8, március-október 31. Har-21, július 20, ne-mi pedig az idő-ban is nagyon hó, de helyenké-Májusban sok felében viharok-tozó lesz. (Ezt-rium ezeréves Jánus első és tar várható. Al-nak jósolja, ho-a nyaraló hely-

— **Farsa** mulatságok sor-Január 1-táncestéje; Január 1-bálja; Február táncestéje.

Az „Ad-tetéshez“ c. szersmind a a következő t-Írta: A szer-történeti föld-Zsadány. Írta-vármegye p-(70. folyt.) La-téneti jegyzet-Latinból: Do-naplója. (22. 6. Ujabb ad-tetéshez. (V-rym Andrá-Ferenc. — Zemplénben-Dongó Gy. Gyűjti: Ber-Bocskay Ist-Antal. — Dongó Gy. Képes Vilá-sek. Alkalm-id. — 14. postája. — „Adalékok“ csak 6 K. a-mindenkin-ságos törté-juk a vá-már csak é-ban is foly-történeti é-évfolyma-szolgálhat-küldéssel:

A fil-phia in U-weg-Heint-Philosoph-kiadásána-Rác-nára, nag-gyar filoz-Uberweg-adásában-netét s a s-teljesen-cikkben-mondhatr-sommás-ismerteti-keze meg(a legutó-tésnél az-de azért-lejt ki, m-mindenik-jellemez-Kü-1897-iki-jelent-ci-eperjesi-nagyobb-szerkesz-

különösen azóta rendeli, a mióta Zoltán Béla budapesti gyógyszerész a minde gyógyszerárban kapható teljesen szag és íz nélküli Zoltán-féle csukamájolajat forgalomba hozta.

— **Az 1902. év kritikus napjai.** Falb Rudoltnak, a német „viharprofétá”-nak a f. év úgynevezett „kritikus” napjairól összeállított sorozata ez. *Elsőrendű* kritikus napok lesznek szerinte a következők: Január 24, február 21, március 10, április 8, május 7, június 6, július 5, augusztus 3. *Másodrendűek:* Január 9, február 8, március 24, április 22, augusztus 19 és október 31. *Harmadrendűek:* Május 25, június 21, július 20, november 30 és december 29. A mi pedig az időjárásról illeti, Falb januárra kevés havat jósol, ellenben februárban, sőt márciusban is nagyon sok hó lesz. Áprilisban kevés hó, de helyenként zivataros időjárás várható, Májusban sok lesz a csapadék, e hó második felében viharok is lesznek. A temperatura változó lesz. (Ezt különben már a löcsei kalandárium ezeréves jóvendőmondójából is tudjuk.) Június első és utolsó harmadában is sok zivatar várható. Altalában Falb a jövő nyarat olyan jósolja, hogy jóslatától meg fognak ijedni a nyaraló helyek vendéglősei.

— **Farsangi naptár.** Az ujhelyi farsangi mulatságok sorrendje a következők:

Január 11-én az ujhelyi függetlenségi kör táncestje;

Január 14-én: Honvéd tisztek bálja.

Január 18-án az ujhelyi izr. négyesület bálja;

Február 1-én az ujhelyi ált. ipartestület táncestje.

Irodalom.

Az „**Adalékok Zemplénvármegye Történetéhez**” c. havi folyóiratunknak 1902. évi, egyzersmind a VIII. évfolyamnak januári füzeté a következő tartalommal jelent meg: 1. Előszó Irta: A szerkesztő. — 2. Zemplén-vármegye történeti földrajza (XXXIX. közl.) *Arbony-Zsadány*. Irta: *Dbngó Gy. Géza*. — 3. Zemplén-vármegye politikai és helyrajzi ösmertése. (70. folyt.) Latinból: *Matolai Etele*. — 4. Történeti jegyzetek Zemplénvármegyéről. (70. folyt.) Latinból: *Dongó Gy. Géza*. — 5. Babotsay Izsák naplója. (22. folyt.) Közli: *Hubay Kálmán*. — 6. Ujabb adatok Sennyey Pongrác br. élettörténetéhez. (VII.) Irta: *Lojda József*. — 7. Szirmay András naplója. (63. folyt.) Közli: *Karsa Ferenc*. — 8. A zsidók vagyonszerzhetése Zemplénben, (Vadnay Gy. naplójából.) Közli: *Dongó Gy. Géza*. — 9. Bodrogi tájszók. (I.) Gyűjti: *Berecz Károly*, id. — 10. **Levelésládá.** Bocska István végrendelete. (I.) Közli: *Doby Antal*. — 11. Bocska-írományok. (XI.) Közli: *Dongó Gy. Géza*. — 12. **Irodalom** A „Nagy Képes Világtörténet” — 13. **Tárca.** Inzurgensek. Alkalmi verselmény. Irta: *Bajusz József* id. — 14. A szerkesztő póstája. — 15. A kiadó póstája. — A havonként 2 nagy iven megjelenő „Adalékok” előfizetése egész évre (12 füzetre) csak 6 K. azaz: hat korona. — *Melegen ajánljuk mindenkinek, a kit vármegyénk viszontagságos története érdekel; főképp pedig ajánljuk a vármegyebeli községek figyelmébe, már csak azért is, mert ebben az évfolyamunkban is folytatódik a községeknek külön-külön történeti és helyrajzi ösmertése. — Az előző évfolyamokhoz díszes könyvtáblákkal még szolgálhatunk. — Ára 1 kor. 80 fillér, póstai küldéssel: 1 kor. 90 fillér.*

A filozófia Magyarországon. (Philosophie in Ungarn.) Irta: *Rác Lajos* dr., az *Überweg-Heintze „Grundris der Geschichte der Philosophie der Neuzeit”* c. munka kilencedik kiadásának (1902.) 4-iki kötetében, 563—569. l. *Rác Lajos*, a sárospataki főiskola tudós tanára, nagy hálára kötelezte le maga iránt a magyar filozófiai irodalmat azzal, hogy a híres *Überweg-Heintze* filozófiai történet legújabb kiadásában a magyar bölcseleti irodalom történetét s a bölcselet mai állását szabatos, világos s teljesen megbízható és elfogulatlan, pártatlan cikkben mutatja be a német közönségnek, sőt, mondhatni, az európai irodalomnak. A cikk ugyan sommás rövidséggel, mondhatni dióhéjba vonva ismerteti a magyar bölcseletet, miután a szerző keze meg volt kötve a tertedelem tekintetében (a legutóbbi 1797-iki kiadásban közölt ismertetésnél azonban így is egyszerűen akkora terjedelmű) de azért *Rác Lajos* biztos tola semmit sem felejt ki, minden nevezetesebb írónkat, a bölcselet mindenik ágából, megemlít és helyesen, találóan jellemez, illetőleg bírál.

Különösen nagyjelentőségű az ismertetés az 1897-iki kiadásban a magyar bölcseletről megjelent cikkkel szemben, melyet *Szlávik Mátyás* eperjesi tanár egy német folyóiratban megjelent nagyobb dolgozatából készített maga *Heintze* a szerkesztő, a mely azonban sok hibás adatot tar-

talmazott, sok kiváló bölcsestünk et nem emelt ki, vagy meg sem említett, viszont kisebb jelentőségűekről aránytalanul s szinte elfogulatlan emlékezett meg. A *Rác Lajos* ismertetésében a leg-tárgyilagosabb bíráló sem találhat hibát. Amely lelkiismeretes és ügyes a régebbi bölcseleti irodalom (*Apáczai Csere János*, *Köteles S.*, *Erdélyi J.*, *Horváth C.*) ismertetésében, éppoly gondos és elfogulatlan a mai legjelentékenyebb bölcseleti írók, *Brassy J.*, *Böhm K.*, *Bodnár Zs.* és *Pichler Gy.* vázolásában. Figyelme kiterjed a jog-, vallásbölcselet, esztétika, pszichológia, bölcselettörténeti irodalom legeslegújabb termékeire is s helyesen emeli ki a történetfilozófiából *Eöt-vös J.* br. híres művét (a XIX. század uralkodó eszméi), a sociologiai irodalomból pedig *Beöthy* Leó uttörő művét a társadalmi fejlődés kezdeteiről.

Habár aláírjuk is szerző azon bevezető szavait, hogy önálló magyar bölcselet, szerencsétlen kulturviszonyaink miatt nem tudott kifejlődni, de épen e rövid ismertetés második fele örömmel tölthet el bennünket, mert azt látjuk belőle, hogy az újabb időben a bölcselet minden ága szép fejlődésnek indul nálunk is s remélhetjük, hogy az ifjabb nemzedék nemes buzgalma a magyar filozófiai irodalmat is fel fogja lendíteni s nem hagyja az utólsók közt.

Meg kell még említenünk *Rác Lajos* érdemét, hogy a magyar filozófiai munkák idézésénél a magyar címet s a magyar helyneveket kifogástalanul közli. Az előbbi (1897.) kiadásban még *Klausenberg*, *Debreczin*, *Eperies* szerepelt. *Rác L.*, nagyon helyesen, nem ismer ily helyeket, hanem *Kolozsvárt*, *Debreczent*, *Eperjest*.

A „Zenélő Magyarország” zongora és hegedű zenemű folyóirat a IX. évfolyamába lépett. Kilenc éves pályafutásán felküzdötte magát e minden zenebarátnak nélkülözhetetlen hangjegyfolyóirat, hogy minden zongorán és szalonban feltalálható s hogy a legszámottevőbb hazai és külföldi zeneszerzőket számíthatja munkatársai közé. 1902. évi I. füzeté a következő tartalommal jelent meg: I. *Lányi Ernő* „Kinyitott a fehér rózsá” magyar dal. II. *Beriot Károly* „Aria Donizetti operájából” hegedűre zongora kísérettel. III. *D'Amant L.* „Alomkép” dalkeringő. IV. *Huber Sándor* „Cinka Panna” ábránd. — Minden hóban két hasonló terjedelmű füzet legsikerültebb aktuális zenetermekkel jelenik meg — Előfizetése egy évre 24 füzetre 12 korona. Előfizetések a „Zenélő Magyarország” zenemű kereskedésének (Budapest, VIII. József-körút 22/24. küldendő).

Egyesületi élet.

Zászlóbontás. A *Ferenczy Elek* dr. minapi „meghívása” hogy t. i. gyülekezzünk össze mindazok, a kik vele egyetértsünk és beszéljünk meg: akarunk-e létesíteni Sátoralja-Ujhelyben az egész vármegyére kiható egy irodalmi és művészeti kört, — mely aztán magába foglalja mindazok társaságát a kik szellemi atyafiságban óhajtanak élni egymással — nem hangzott el a pusztában. Hívó szava nem lett pengő érc és cimbalom, hanem szépen megfogant és visszhangot ébresztett a lelkekben.

E „szellemi atyafiság” rokonérzete igen szép számban hozta össze az értekezlet tagjait ma egy hete a t. vármegye székházának nagytermébe, hol a „szépne” is egy egész hosszú sorban volt képviselve.

Az igen népes értekezlet *Matolai Etele* alispánt kérte meg, hogy elnököljön, a ki aztán felkérte *Ferenczy Elek* dr.-t, hogy adja elő a „meghívás”-ban proponált irodalmi és művészeti kör létesítésének tervezetét. (Lapunk mai számának első oldalán közöljük. — Szerk.)

A szépen kidolgozott tervezet általában tetszett s mikor az elnök köszönetet mondott érte: az értekezlet lelkesen megéljenezte az előadót.

Azután megalakították a választmányt, melynek feladata, hogy minél előbb alkossa meg az Alapszabályokat. A választmány tagjai lettek *Matolai Etele* elnöklete mellett: *Bajusz József* id., *Dongó Gy. Géza*, *Dokus Gyula*, *Fejes István*, *Ferenczy Elek* dr., *Hám Sándor* dr., *Horvay Béla* dr., *Kossuth János* dr. és *Rosenthal Sándor* dr.

A mint már most ez a választmány Alapszabály-tervezetével elkészült, kinyomtatja és a taggyűjtőivel kapcsolatban az egész vármegyébe szíjjel küldi. A taggyűjtőik beérkezése után összejön majd az alakuló közgyűlés, mondjuk legkésőbb a f. évi tavasz nyitával.

Üdvözljük az igen életrevaló, mert egész nagy művelt társadalmiak szellemi egységét megteremteni hivatott törekvésnek lelkes zászlóbontóit.

És kívánjuk, hogy remélt siker koronázza törekvéseiket!

A sztropkai társaskör f. évi január 12-én, mához egy hétre, Sztropkón d. u. 5 órakor tartja meg az évi rendes közgyűlést, melyre a t. tag urak a „Zemplén” útján is tisztelettel meghívotnak. — A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki jelentés az elmúlt év eredményéről. — 2. A pénztáros évi számadásának felülvizsgálása. — 3. A könyvtáros jelentése a könyvtár állapotáról. — 4. Tiszttüjtás. — 5. A hírlapok megrendelése iránt való intézkedés. — 6. Indítványok előterjesztése. *Az elnökség.*

A közönség köréből.

— Alak és tartalomért a beküldő felelős. —

Mindazon jó barátainknak és ismerőseimnek, kik brldogult felejtethetlen nóm 1901. évi december hó 26-án történt elhalálózása által ért szerencsétlenségembdn szóial és tettel fájdalomban résztvetiek, ezuton mnneok leghálásabb köszönetet.

Kelese, 1901. dec. 20.

Zaborovszky Kornél.

„Trilby” perszajó

Főraktár: Gyarmathy Béla Sátoralja-Ujhely.

TANÜGY.

A Zemplén-vármegyei Tanító-Egyesület hivatalos rovata.

— Rovatvezető: *Molnár Gyula*. —

Kéziratok rovatvezetőhöz Sátoralja-Ujhelybe küldendő.

A nevelésről.*)

Irta: *Rubenescu Augusztá.*

(Folytatás)

A külső életnek egy pár, a gyermekhez legközelebb eső és így legközvetlenebb hatású tényezőjére kívánom a figyelmet felhívni.

Sorjába veszem úgy, a mint egyik a másikával kapcsolatban befolyásolják a nevelést.

1. Elsőnek jön a család, mint a gyermek legközelebbi társasága.

Természetes, hogy a családi élet tisztasága a házi nevelés első elengedhetlen főkélléke. Legyen a családi élet minden fázisában, minden jelenségében tiszta, mert a példa hat a gyermekre s a tisztaság és komoly elfogulatlanság tükrén tekintve az életet, még az élesebb színezetű dolgok is veszítenek élükből.

Soha a családban és annak környezetében sikamlós lényegű társalgás, kétértelmű tréfa ne forduljon elő. De ha elkerülhetlenül mégis kényesebb természetű ügyek kerülnek megvitatásra, e.ekről mindig komolyan, higgadtan kell tárgyalni.

Ily eljárás mellett, a melynek példája sohasem téveszti el hatását, a gyermek elejétől kezdve komoly oldaláról tanulja megismerni az életet. Sohasem fogja az érzéket, vagy közönségest kutatni, sőt minden olyantól undorodni fog tiszta lelke.

A mikor minden aljast, közönségest és triviálisat a gyermek lelkétől távol tartunk, ez nem tüntető szemérmességgel és külső látszatra vadászó érdekből történjék, hanem a tiszta lélek természetes ösztönéből és érzelméből kifolyólag, a mit a szülők úgy önmaguk, valamint egész házi környezetüktől megkövetelt szavak és tettek útján dokumentáljanak.

Már elejétől kezdve oda hasson a családi nevelés, hogy a gyermek tudatában legyen annak, miszerint neki a szó nemesebb értelmében vett lényeg kell válnia. Ez legyen a vágya, az ambíciója. Ennek megvalósulását elősegíti az, ha a szülők nevelési munkájokban sem maguk, sem gyermekeik irányában nem elfogultak, ha követ-

kezetesek és igazságosak, ha szeretik, tisztelik egymást. Ilyen eljárás mellett az élet sara és szennye nem ragad gyermekeik tiszta lelkéhez.

A mennyiben a család alkalmazottjai, a cselédség is a családi környezethez számíthatók s a gyermekre való befolyásuk — sajnos — el nem tagadható: elmondhatjuk, hogy a cselédkérdés — bár a megszokottól elütő formában — szintén a nevelés körébe vág.

A cselédek ugyanis nemcsak a felnőttek, de még inkább a gyermekek és serdülők élő telefon hirmondói.

Általuk szereznek ezek tudomást a külső élet minden olyan mozzanatairól és változatairól, melyek e szemidocok lelkei szellemi és érzelmi színvonalának és izlésének leginkább megfelelnek.

Legtöbb esetben csak a sárat, a ferdét és piszkosot, a legtöbb esetben pedig a nyers, durva és trágár komikumot találják fel a fogékony gyermeki léleknek.

Az ilyesmik pedig izgatja a gyermek fantáziáját s felcsigázza kíváncsiságát, miután lényege és hatása közelebb áll az értekekhez, a melyeknek uralma alól a gyermek e korban még kevéssé emancipálhatja magát. Éppen ezért az így nyert impressziók hatása alatt fejlődik érzelmevilága s e tagadhatlan befolyás alatt alakul jellemének alakja.

Hogy ezt a család megakadályozhassa, szigoruan kell felügyelnie nemcsak cselédségének erkölcsére és magaviseletére, de a kölcsönösen szükségelt szabályszerű érintkezésen kívül cselédjeinek gyermekeivel való minden más intímabb jellegű érintkezését is meg kell, hogy tiltsa, annál is inkább, mert a mai életviszonyok között ki van zárva az a lehetőség, hogy ugyanazt a cselédet több éven át megtartva, annak lelki kiművelését is a család vezesse és ellenőrizze.

2. Az érzelmi nevelést érzékenyen befolyásolja továbbá egy másik, a családon kívül eső faktor is, a gyermekirodalom művelői képében. Ezek aktivitásának szálai azonban mégis a házi nevelés körén belül hatnak.

A gyermekirodalom termékei, akár a nép fantáziájából eredtek, akár pedig a hivatott író tollából kerültek ki, mindig befolyásos szereppel bírtak az érzelmi kultiválásában.

Csak hogy a modern írók egy új irány eszméjének gyakorlati kivitelével igyekeznek a régi sablont megváltoztatni.

A mosolygó alma, a csengő szőlő s a beszélő állatok meséjét számúzik a gyermekszobák légköréből, mert varázsa elbódítja kis hallgatóit, fantáziájukat meg magával ragadja, megvesztegeti s célja tévesztett irányba fejleszt.

Igy érvelnek s a bájos tartalmu tündérrégég helyett szigoruan realizitikus szellemben írott történetkéket hamoznak ki a mindennapi élet ismert epizódjaiból.

En Istenem, hát egy Szokratesz, egy Plató nem a görög mithosz fantasztikus, költői s hazug fantazmagóriával telített levegőjében nőttek fel?

Kant, Herbert, Spencer s számos más kitűnőségei az életnek, nem a bűbajos tündérmesék, a törpék és óriások, a beszélő madarak és virágok országának határán jártak, gyermekvágyaikkal és fantáziájukkal nem kalandoztak-e el akár-hányszor annak legelrejtettebb berkeiben is?

S a közélet e számtalan aktív munkása közül mégis egyik sem sinyltetta meg azt a gyönyörűséget, a mit e mesék meghallgatásával gyermekkorában szerzett

Ellenkezéleg, legszebb ékétől fosztanánk meg emberi létünk idejét, ha „copfba“ akarúók szedni a fantázia költői rendtelenségű fűrtjeit.

A mesevilág költői leírásu eseményei egy édes, bűbajos álom emléke gyanánt kísérnek az életen át s ez emlék naivsága, megkapó varázsa még az öreg korban is megőrzi a lelek érzéseinek hamvát, gyermekes bizalmát, hitét.

A már jól ismert dolgok látása, leírása nem képes a figyelmet sokáig lekötöni s ennél fogva állandó érdeket sem bír kelteni. Már pedig a rossz kis fiú, az engedetlen kis lány s a mérges cica meséjét a saját tapasztalataikból ismerik a kicsinyek.

Észrevettem, hogy leginkább a vétkes bűnhődését, póruljárásának, felsülésének leírását hallgatják élvezettel s jobb ügyhöz méltó örömmel a gyermekek. Nem akadtam még gyermekre, ki az illedelmes Marcsa történetét kétszer is kívánta volna hallani, ellenben a vásott Laczi meséjét, a ki a másnak szánt verembe esett, többször is elismételteti magának.

A káröröm s a megtorlás érzetének csirája képződik e történetek nyomán a gyermeki szivben.

Azt vehetné valaki ez ellen, hogy ilyen érzetek a tündérrégék témája szerint is éppen úgy támadhatnak a gyermekekben, de ne feledjük, hogy míg ott álombeli képek hatnak, emitt a való élet alakjai provokálják az érzeteket.

Az a körülmény, hogy a vásott indulatok, pajkos, vagy rossz cselekedetek s ezeknek bűnhődése jobban lekötöi a gyermek érdeklődését, mint a jónak a leírása, onnan van, mert a gyermekkorban az érzetek s lelki indulatok még nagyon is az érzéki benyomások hatása alatt áll-

nak, a jónak a teljes átértéséhez és felfogásához pedig tisztultabb fogalmak szükségeltetnek, a miket csak a 7—8-ik évtől sajátít el a gyermek s a miknek öntudatos fejlesztéséhez innen kezdve az oktatás és tanítás is hozzájárul.

Mescorszag ragyogó képeit azonban még ezután se raboljuk el kicsinyeinktől, mert ha egy kissé befolyásolják is a fantázia elevevését, az Abczés olvasókönyv reális tartalmu olvasmányai az iskolai oktatással egyetemben, valamint a gyakorlati élet ügyis rövid időn belül helyre billentik az egyensúlyt, józan és helyes irányba terelik és fejlesztik a képzeletet s egyuttal sorba tördelk le annak esetleges vadhajtsait is.

Van ennek a reali-musra törekvő iránynak e téren még egy másik ferde hajtása is.

A mikor a modern mesék és történetkéik a bennük leírt gyermekalakokat a mindennapi eseményekkel kapcsolatban szerepeltetik, sőt gyakran döntő, aktív szerepet is adnak nekik: ily módon nem lesz-e a kis olvasó fantáziája szintén felcsigázva? De sőt életre keltik benne azt a vágyat, hogy önmaga is szerepeljen hasonló esetekben. Elni vágyik hamar s a szónak érettebb értelmében, holott: „nem felül meg rendeltetésének az az óramú, a mely 50 perc alatt járja le az egy órát.“

Ez a szerepelni vágyás természetesen felkölti érdeklődését a külvilág eseményei, mozzanatai iránt is s hogy ezen kíváncsiságát kielégíthesse, ma már egy új típus támadt a gyermek-sereg sorai között: az újságolvasó gyermekek típusa.

Ez magában talán még nem képezné a legnagyobb bajt, ha maguk a hírlapok is mindenben megfelelének nemcsak kulturális, de általános nevelői feladatuknak is. Mert ha hírlapok szintén az általános, a nyilvános nevelés faktorai közé tartoznak.

A mikor azonban minden bűnesetet, minden perverzítást és öngyilkosságot hiven elregisztrálnak s a legrafinírozottabb lelkiismeretességgel, szenzációs, tehát izgató foimában tárgyalnak: legkevésbé sem szolgálják e célt, sem az általános érdeket.

Nem is szólva, hogy a felnőtteket is mennyire sugérálja ez; a könnyen befolyásolható gyermeki kedélyt meg egyenesen megigézi s a lelküket megmételtyezi.

Ez a tény krealja aztán a hajdan ismeretlen típusnak, az öngyilkosság eszméjével megbarkított gyermekeknek és serdülőknek a vállfáját.

(Folyt. köv.)

Zemplénnvármegye kir. tanfelügyelőjétől.
5496/901. T. f. sz.

Valamennyi elemi iskolai igazgatóhoz (tanítóhoz.)

Vallás és közoktatási m. kir. minister ur ő nagyméltósága a „Néptanoda“ nevelés és oktatásügyi szaklapot iskolai és tanítói könyvtárak részére leendő beszerzésre már 1899-évből 4762. szám alatt kelt körrendeletével ajánlotta. Azonban egyrészt talán feledett hiány, — másrészt egyéb körülmények miatt a már 34 év óta fennálló tanügyi lap előfizetőinek száma a ig szaporodott.

Tekintettel arra, hogy a szó alatti szaklap csak úgy felelhet meg nemes intenciójának ha minél többoldalu megrendelések folytán kellő pártolásban részesítetik, — tekintettel továbbá arra, hogy e fentnevezett szaklap, a tanügy érdekét szolgáló irodalmi művekkel gazdagítja az iskolai, vagy tanítói könyvtárt, s tekintettel végül arra, hogy a megrendelés akadályá legnagyobb részben le van döntve az által, hogy a beiratási díjak egy része ilyen célokra is felhasználható, e műnek minél nagyobb foku pártolását s a könyvtárak részére leendő megrendelését a legmelegebben ajánlom

Sátorajjaujhely, 1901. december 26-án.

Beregszásy István s. k.
kir. tanfelügyelő.

CSARNOK.

Elszállott a fecskemadár . . .

Elszállott a fecskemadár déltájra,
Vagyok a föld legutolsó árvája,
Amióta berukkoltál huszárnak,
Fáj a szivem majd meghasad utánad.

Soha-soha ki nem mégy az eszembül, —
Kis kapunknál sarkantyud hogy nem pendül
Két éve mult. Hosszu idő, azóta
Nem kell nékem se mulatság, se nóta.

Elsárgult az őszi rózsa levele,
Elhervadok utánad én is vele,
Elemésztli lelkemet a bűbánat,,
Sirva fogod ölelni a fejfámat . . .

(A. Bereczki)

Berecz Károly.

Falun.

Ág-Csernyó, 1901. dec. 31.

Nemrégiben ilyet olvastam a „Zemplén“ szerkesztői üzenetei között:

„Az illető hírlapíró most Á. Cs.-n tartózkodik — procul negotiis.“

Miután a „Főtiszt. R. M. plebános urnak“ küldött ez az üzenet reám vonatkozott, fel akarom világosítani az illető főurat, hogy a „procul negotiis“ alatt ne gongoljon esetleg olyan abszolút értelemben vett semmittevést, lustaságot.

Hiszen tudják azt önök miudnyáján, kik így télviz idején falun laknak, hogy nagy munkát végez az ember már akkor is, ha csak egyszer megy végig a falu egyetlen főuteáján az egyik koresmától a másikig. X-nek az n-dik hatványát kell venni, hogy megszámláljuk a „galocsni“ távolodását az igaz cipőtalptól, sőt sokszor a lábát is alig huzza ki ama szerenésletlen halandó, ki ily falun tölti a telet. A „procul negotiis“ fogalmába tartozik ám ama óriási akadályokba ütköző sétakooszás is, melynek végső célpontja itt helyben a főtiszteletű Sz. P.-hoz kitűzött látogatás. A máskor félórát mostanában két óra alatt is nehéz a feneketlen várban végig úszni.

No de majd íetértem a fenti című térvemről. Falusi jellemekről akarok írni, azokról a kedves emberekről, kikkel együtt szívom a csernyei levegőt.

Azt hiszik talán, hogy a bírónál kezdem? Dehogya!

Kezdem a kisbírónál, a ki éjjeli őr, póstás, főrendőr egy személyben. 27 esztendő óta szolgál már „Gyuri bácsi“ hiven becsülettel kisbíró és „minden egyéb“ minőségében s maholnap talán valami kis pléhtáblát is kap már a mellére.

Alaposan rászolgált. Bár olvasni nem tud, mégis mindenkihez pontosan juttatja el a szerelmes leveleket, újságokat, „recé“-ket, — a mint ő nevezi a receptjét — stb. stbt. Számolni sem tanult soha, azért mégis algebrai pontossággal tudja, hogy 27 év alatt hány lépést tett összesen a helyi póstahivatalig meg vissza. A táviróoszlopok számát pedig éjjélkor is megmondja, ha esendes szunyókálásból felébredzik . . .

Ha pedig úgy néha-néha bekopogtat hozzá, hogy a tek. szerkesztő urhoz írt levelemet átvegye, oly kedvesen tudja azt mondani, hogy „Hát isten áldja meg!“ Ilyenkor nyakába tudnék borolni a becsületes öregnek, ki sokkal becsületesebben viseli hivatalát — Falkai László nevű kollegájánál.

Gyuri bácsi kitűnő dobos is.

Ugy végzi e munkáját, mint mikor — valaha nagyon régen — rohamra vezényelték „az ő századát.“ Akkor az elleaségnek szólt a dobolása, most csak az adóbehajtásnak — vagyis relative most is csak „ellenség“-eket szerez magának dobolásával.

Mily különös is a légáramlat ilyenkor!! A faluban ott a teljhatalmu jegyző, ki a jóságos Bakura bíróval ugyancsak elviszi a portákról a bankókat. A községtanács többi tagja, mint a helyettes bíró és 3 esküdt, ritkán látható még „hivatalos“ aktusok alkalmával is.

Bizony nem olyan a falusi ember, mint a városi nadrágos ur, ki „mindig csak veszőködni jár a faluházába.“ Inkább kapál vagy fát vág a János meg az András meg a többi koma — vagy ha egyéb tenni valója nincs, a szép Julesa asszony mellett cirógatja a cicát és öleli — a Julesa derekát.

Kell is neki a politika! Azt mondja, hogy huncut biz az, — csak úrnak való!

Már a tisztelt képviselőtestület másként beszél. Itt már feltűnési viselkedéssel (ne tessék félremagyarázni e szót) felruházott halandók foglalnak helyet — ha ugyan van hely, a hová leülhetnek. Ide már a „Bernát zsidó“ is eljár — az ő potrohos hasával. A Mózi is be-beszól néha és csip ilyenkor egyet a szép bíróné egészségtől duzzadó karján. Addig persze meg nem kezdik a „dgyűlést“ míg a — „ravasz“ koma meg nem érkezik, a ki élénk, szurós szemével majd hogy át nem dőfi az elnök — gubáját.

Ha pedig „re bene gesta“ távoztukban a mestergerendára felakasztott 10—12 méter hosszú kolbászra pislantanak a szent héberek, ugy bizonyára azon helyen az egész gojságot óhajtanák lógni.

A falu végén van a nemrég felszentelt kálomista templom, melynek kurátora, Galambos uram, a falu legjózanabb emberei között tartozik.

A templom mellett az iskola. Ide jár a falu 60 rajkója! K—ly bácsi ugyancsak alázatos köszöntésre tanítja őket; de alig, hogy abszolutoriumot kapnak, már ott a szájukban a — pipa, melylyel oly nagyon imponálnak szivök tárgyainak.

Ha pedig a „király szolgái“-nak esznak fel, csak úgy félvállról nézik azt a kedves kis községet, melyben én páratlanul szép életet élek — a la: „procul negotiis“.

Klein Simon dr.

Közgazdaság.

A gazdasági munkások segélypénztára.

— Az első esztendő. —

Még csak egy éve annak, hogy az 1900: XVI. t. c. alapján életbe lépett az Országos Gazdasági Munkás- és Cse édségpénztár. Mikor ez az emberbaráti intézmény megkezdte üdvös működését, mindenfelé igaz örömmel fogadták a magyar gazdasági munkások — a föld népének — ezt a leghívőbb jó barátját.

Az új törvényt csakhamar elnevezték a szegény ember törvényének, mert jón magyar munkás gyorsan belátta, hogy ezt a törvényt csakis az ő javára alkották és fölmerte azt is, hogy egyedül ennek a törvénynek köszönheti, hogy most már biztosíthatja magát afelől, hogy előregedésére, munkaképtelensége idejére, nem kell koldusbotot fognia.

És a törvény senkire sem erőszakolja, hogy tagja legyen a segítő pénztárnak, Kinék-kinek kénytelen hagyja, hogy beiratkozik-e vagy nem iratkozik be a segítő pénztárba. A törvényhozás bölcsen jött el, amidőn abból indult ki, hogy akarat ellen senkin sem fog az új törvény segíteni.

A jón magyar munkás saját sorsának maga a kovácsa. Nem szereti a minden áron való gyámokodást. Maga akarja megkülönböztetni a jót a rosszól és most is bebizonyította, hogy szívesen sorakozik az egyedül az ő javára életben tartott intézmény védő szárnyai alá, mert a szemével látja, hogy ez az emberbaráti intézmény az ország legtávolibb vidékein és milyen nagy gonddal ápolja és i-tápolja azokat a gazdasági munkásokat, kik segítségére s orolnak.

A segélypénztár egy évi működése világosan bizonyítja, hogy a föld népet gyakran éri olyan baj, mely őt munkaképtelenné teszi és gyakran fordulnak elő olyan balesetek, melyek a földmives nép családját örökre megfosztják a kenyérkeresettől.

Még csak egy esztendeje, hogy a segélypénztár hasznos működését megkezdte és már cme rövid idő alatt 760 földmives jutott abba a szomorú helyzetbe, hogy jótéteményét kénytelen volt igénybe venni. A segélypénztár mind-n egyes esetben gyorsan gondoskodott a bajba jutott ember gyógyításáról és anyagi támogatásáról, hogy b tegeje ideje alatt ne legyen kénytelen családjával együtt az irgalom kenyere tengődni.

A beállott baleset 58 földmivelőt megölt. Mind az 58 esetben a család a legnagyobb nyomorban maradt hátra. A segélypénztár központi igazgatósága sürgősen intézte el az özvegyek kérelmét és minden egyes esetben 400—400 koronát szolgáltatott át a nyomorral küzdő családnak.

A beállott baleset a segélypénztár tizenhat tagját, a megejtett orvosi vizsgálat szerint, mindenkorra munkaképtelenné tette. Ezekben az esetekben a központi igazgatóság szintén a legméltányosabban és a legnagyobb gyorsasággal intézkedett és ma már mind a 16 munkára képte lenné vált tag élete fogytáig részcsül a törvény által előirt anyagi támogatásban.

Ezek a számok világosan beszélnek és egytőleg hirdetik ennek az emberbaráti intézménynek szükséges voltát.

Világosan látható ezekből a számokból, hogy a segélypénztár rövid fenállása óta is már sok szerencsétlen embert mentett meg a kétségbeeséstől.

Az emberbaráti intézmény üdvös működése bizonyítást nyújt arra, hogy az 1900: XVI. t.-c. 8 §-a alapján a gazdák által kötelezően biztosított cselédek száma mintegy 500.000, a segélypénztárba heiratkozott rendes és rendkívüli tagok száma is már elérte a 13.000-et.

A segélypénztár igazi emberbaráti működése buzdította bizonyítást arra a királyi hercegeket, főrendeket, a képviselőház tagjait, nagybirtokosokat, a különféle kulturális pénzintézeteket, a vármegyéket és községeket, hogy olyan nagy számban csoportosuljanak a segélypénztár alapító tagjai sorába. És bizonyítást nyújt arra is, hogy az év végéig heiratkozott 100 alapító tag 150.000 koronával gyarapította azt a vagyont, melynek egyedül az a hivatása, hogy a föld népet támogassa, istápolja.

Városi és községi ügyek.

* Egy főiri család a szegényekért. Battyán községből írja tudósítónk: Nem valami különös, mert hisz' csak ismétlése annak a minden évben előforduló jótékonságnak, melyet a Sennyey bárói család gyakorol, ellátván

szegényeit azzal, a mit a sors különben tőlük megtagadott. Özv. Sennyey Pálné báróné öxellencéja Battyán község szegényei közül melegruhával ellátott az idén is 48 szegényt, elosztott 50 kgm szalonát, fára, s egyéb szükségességekre pedig 200 koronát. Azonkívül gyönyörű karácsonfát állítottat az iskolában és a kisdudóvóban, a melyről minden gyermeknek jutott néhány darab gyümölcs, mézeskalács, sőt a szorgalmasabbak könyvet és egyéb apró ajándékokat is kaptak. Sennyey Béláné bárónő pedig, mint minden évben, most is új téli ruhába öltöztette cselédsége összes gyermekeit. Mi, kik e kezek áldásos működését nap-nap mellett látjuk, csak kötelességet teljesítünk, ha e kedves tényeket felsoroljuk. Eljenek soká, hogy sok boldog szent Karácsont szerezhesse-nek szegényeiknek!

* A rendőrkapitány havi jelentéséből. Sátoralja-Ujhely rendőrkapitányának dec. havi jelentése szerint a személy- és vagyonbiztonság általában jó volt. Az ember élete és vagyona ellen irányuló nagyobb bűneset nem történt. Lopás büntette 5, lopás vétsége 11 esetben fordult elő, melyek azonban kivétel nélkül jelentéktelen esetek. Egyéb bűneset vagy vétség 10 esetben fordult elő. Kihágási ügy elintéztetett 66. A lefolyt hónapban a rendőrség több ízben tartott razziait, a melynek eredménye 21 idegen illetőségű csavargó és koldus eltolon coltatása és 15 ugyan ilyen egyének kiutasítása volt.

* A szedliszkei áll. anyakönyvi hivatalnál 1901. év folyamán kötetetett 21 házasság, bevezettetett 143 születés, elkönyveltetett 43 halálozás.

* Állami anyakönyvi statisztika. A sátoralja-ujhelyi állami anyakönyvi hivatalnál 1901. dec. 28-tól 1902. jan. 4-ig a) házasságot kötött: 1 pár; b) kihirdettetett: 2 egyén; c) születési anyakönyvi bejegyzés volt: 8 esetben; d) elhalálozott: 12 egyén.

Vármegyei Hivatalos Rész.

29598. sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.

Pályázati hirdetmény.

A f. hó 18-án megtartott tisztújítás alkalmával a vármegyei gyám-pénztárnál a könyvelői állás a könyvelőnek ellenőrré történt megválasztása által megüresedvén, arra ezennel pályázat hirdettünk.

Pályázók az 1883. I. t.-c. 18. §-ában meghatározott képesítést igazolni tartoznak.

A könyvelő tisztí fizetése 2200 kor. kétezerkétszáz) kor., lakbér 400 (négy száz) korona. A pályázó folyamodványok az 1902. év január hó 21-ik (huszonegyedik) napjának d. u. 5 órájáig a főispán ömeltőségénél nyújtandók be. Kelt Sátoralja-Ujhely, 1901. dec. 27-én.

3—2 Matolai Etele, alispán.

27500 sz. T. Zemplén-vármegye alispánjától.

A „Zemplén“ t. szerkesztőjének.

A pékipari munkálatok vasárnap szünetelésének szabályozása iránt 63058 szám alatt kibocsájtott kereskedelemügyi ministeri körrendelet köztudomásra hozatal céljából kiadom. Sátoralja-Ujhely, 1901. december 9-én,

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

VIII/66058.

Kereskedelemügyi m. kir. minister.

Rendelet.

(Az ipari munkának vasárnap szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t. c. 3. §-a alapján 1892. évi március hó 5-én 14837 sz. a. kiadott rendelet II. a. 1. g) és II. a. 4. c) pontjainak, valamint ugyancsak a fentidezett törvényszakasz alapján 1893. évi november hó 23-án 84842 sz. a. kiadott rendelet IV. pontjának módosítása tárgyában.)

Hivatali elődöm által 1892. évi március hó 5-én 14837 sz. a. kiadott rendelet II. a. 1. g) és II. a. 4. c) pontjainak, valamint ugyan- csak hivatali elődöm által 1893. évi november hó 23-án 84842 sz. a. kiadott rendelet IV. pontjának hatályán kívül helyezése mellett, a belügyministerium vezetésével megbízott minister-elnök és földmívelésügyi minister, valamint a horvát-szlavon-dalmát bán urakkal egyetértőleg a következőket rendelem:

1. A pékipari munkálatok — ide értve a pékműhelyekből történő elárusítást és házhoz szállítást is, — munkaszüneti napokon déli: lott 10 óráig végezhetők.

A magánosok által sütőház, a sütés céljából vitt tésztaemüek hűstélék, az illető sütő műhelyben a munkaszüneti napokon déli 12. óráig kisűthetők, mindazonáltal azzal a korlátozással, hogy ezen munkálatok teljesítésére, a sütő iparos rendszeres üzleti segédszemélyzetéből

legfeljebb egy, erre önként vállalkozó egyént alkalmazhat, s ezen déli: lott 10-től déli 12 óráig terjedő rendkívüli munkaidő és illető alkalmazott kötelezett munkaidejébe semmi címen be nem tudható.

2. A kenyér és péksütemény, tej és gyümölcs elárusítása és házhoz szállítása az ezek árusítására berendezett üzletekből épp úgy, mint az egyes pékműhelyekkel kapcsolatban — a kicsinybeni elárusítás céljaira különállóan — létesített kereskedelmi üzletekből — melyekben azonban műhelyi segédszemélyzet nem alkalmazható — munkaszüneti napokon egész napon át végezhető.

3. A pékipar körébe eső összes munkálatok a munkaszüneti napokon, a segédek kellő felváltása mellett, esti 11 órakor megkezdhetők. A kemencefűtés azonban — a mennyiben az nem a rendes üzleti segédszemélyzet igénybevételével történik — hanem az iparos házi cselédje által végezhető — az 1884. évi XVII. t. c. rendelkezései alá eső ipari munkának nem tekinthető, s ehhez képest e munkálatra az 1891. évi XIII. t. c. rendelkezései nem terjednek ki.

E rendeletem kihirdetése után azonnal hatályba lép.

Budapest, 1901. november hó 31-én.

Hegedüs,

29821. sz. T. Zemplén vármegye alispánjától.

10 főszolgabírónak és Sátoralja-Ujhely r. t. v. polgármesterének.

A Kassai m. kir. 5-ik Honvédszázred pótlóvázó bizottsága által 1892. évi január hó 13-án reggel 9 órakor Páczinban az uradalmi majorban készpénz fizetés mellett pótlóvak fognak vásároltatni. A lovaknak tőkéletes egészségnek, jól tápláltaknak és teljes hibátlanoknak kell lenniök. Magasságuk 160—166 cm. koruk 4—7 év között kell hogy legyen; azon lovak, melynek ezen követelményeknek meg nem felelnek, ugy szintén levágott (kourtirozott) farkuknak nem fogadotnak el.

Az ár alku szerint a lóminőségéhez képest 600—650. koronában állapítatik meg, s a kialakított ár a lólevél elmúltatása után a helyszínén lesz kifizetve.

Erről az érdekeltek azzal értesítendők, hogy ha a felsorolt követelményeknek megfelelő lovak vannak, saját érdekükben állítsák azokat a bizottság elé.

Sátoralja Ujhely, 1901. évi dec. 30.

Matolai Etele, alispán.

3048/901. rk. sz.

Körözes.

S.-A.-Ujhely városában f. évi december 27-én egy pénzesztára 4 korona 41 fillér pénzzel találtatott Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányi hivatalnál átveheti.

Sátoralja-Ujhely, 1901. december 29.

Schmidt Lajos, rendőrkapitány

Heti naptár.

Vasárnap,	jan. 5. Teleszfor.
Hétfőn,	jan. 6. Vízkereszt.
Kedden,	jan. 7. Rajmund.
Szerdán,	jan. 8. Erhard.
Csütörtökön,	jan. 9. Marcián.
Pénteken,	jan. 10. Rem. Pál.
Szombaton,	jan. 11. Matild.

A szerkesztő postája.

A. A. Kassa. — B. S. Bénye. — D. E. Szinna. — D. Gy. Homonna. — D. M. B. Szerdahely. — D. R. Arad. — D. E. Eperjes. — F. F. dr. Spatak. — G. J. né Helyben. — H. J. Mindszent. — H. K. F. Helyben. — I. Gy. tanító úrnak. — K. P. Eperjes. — K. S. Helyben. — K. M. Agárd. — K. F. Helyben. — K. S. Szatmár. — K. L. dr. és neje M. Kövesd. — K. S. dr. Ag-Csernyó. — K. E. Rad. — L. Gy. O. Arad. — L. A. Helyben. — M. Gy. Helyben. — N. J. dr. Bpest. — Ny. G. Szedliszke. — N. V. Bpest. — N. M. Bpest. — P. M. Azar. — R. M. F. Csebinye. — S. J. Helyben. — S. J. Helyben. — Sch. J. Helyben. — Sz. Gy. Szerencs. — Sz. V. Helyben. — U. E. Sztropkó. — V. J. Helyben. — W. M. Helyben. és A „Zemplén“ személyzetének: Hasonlóképp B. u. é. k.

„Pécsi Figyelő“. Válaszunk ajánlott levélben elment. A nyerges. Kibocsátásával várunk kell addig, mikor majd „a delelőn álló nap perzselően tűz le a Hortobágyra“.

Franklin-Béval-féle Történet-vállalat. (Bpest. VIII. Üllői ut 18.) Levélben válaszolok.

P. M. — Azar. Kívánságod szerint: a jövő alkalommal.

Feladás szerkesztő:

Dongó Gyárfás Géza.

Kiadó-tulajdonos: Éhler Gyu.

Meghívó.

A sátoralja-ujhelyi takarékpénztár

1902. január hó 26-án délelőtt fél tíz órakor
az intézet hivatalos helyiségében

évi rendes közgyűlést

tart, melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívom.

A közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
  2. Igazgató, igazgatóság és felügyelő-bizottság választása.
  3. Az osztalék megállapítása, illetőleg a nyeresemény felosztása felett való határozathozatal s a felmentvény megadása.
  4. Esetleges indítványok.
- Sátoralja-Ujhely, 1901. december 30-án.

DÓKUS GYULA,
intézeti elnök.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíróóság 1901. évi V. II. 466/1. számú végzése következtében Juhász Jenő ügyvéd által képviselt S.-A.-Ujhelyi takarékpénztár javára Rusznák András és Kassai Dániel mihályi lakosok ellen 290 kor. s jár. erejéig 1901. évi szeptember hó 11-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 755 koronára becsült következő ingóságok u. m.: Rusznák Andrásnál házi butorok, termények stb., Kassai Dánielnél buza, zab, széna stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbíróóság 1901. évi V. II. 466/2. számú végzése folytán 290 kor. tőkekövetelés, ennek 1901. évi május hó 27-ik napjától járó 6% kamatai 1/3 % váltódíj és eddig összesen 76 kor. 06 fill.-ben biróilag már megállapított költségek erejéig Mihályiban alperesek lakásán leendő eszközzésére 1902. évi január hó 13-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elővezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében ezek javára is foganatosíthatni fog.

Kelt S.-A.-Ujhelyben, 1901. évi decz. hó 16-án.

Tomasovszky Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

Tk. 7351/1901. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A homonnai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtható Karabincsik György végrehajtást szenvedő elleni 147 korona 67 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a homonnai kir. járásbíróóság területén levő Kárna községben fekvő 1. a kárna 29. sz. tjkvben A. I. 1-17. sorszám a. fölött 2/3-ad urbéri kültelekből s a hozzátartozó közös erdő és legelő és közös tereknek e jóságokra eső aránylagos részéből a B. 2 alatt bejegyzett Karabincsik Györgyöt illető fele részbeni jutaléka 240 korona kikiáltási árban; 2. ugyanezen telekjegyzőkönyvben A. II. 1-17. sorszám alatt fölött 2/3-ad urbéri telekből s a közös erdő és legelő és a közös terek aránylagos részéből Karabincsik Györgyöt illető fele részére 240 korona kikiáltási árban; 3. a kárna 51. sz. telekjkvben A. I. 1-2. sorszám alatt fölött s Karabincsik György tulajdonát képező házra (udvar és kerttel) és kette 320 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi január hó 16-ik napján délelőtt 10 órakor Kárna község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 24 kor.-át, illetve 24 kor.-át, illetve 32 kor.-át készpénzben vagy az 1881. LX. törvénycikk 42-ik §. jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1. 3333. sz. a kelt igazságügymin. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényát szolgáltatni.

Kelt Homonnán, a kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságnál 1901. évi november hó 14-én.

Dr. Oláh, kir. albiró.

817/901. V. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi 60. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszéknek 13478/P. 901. számú végzése következtében vb. Blau Mór csódtömegéhez tartozó a csódteltár 790-813 t. a. összeirt 719 koronára becsült házi butorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen a tokaji kir. járásbíróóság 1901. évi V. 326/4. számú kiküldő végzése folytán Tokajban vb. Blau Mór lakásán leendő eszközzésére 1902. évi január hó 8-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi 60 t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Tokajban, 1901. december 26-án.

Faragó József,
bir. végrehajtó.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönség n. b. tudomására hozni, hogy mindennemű ingatlanok vételét — eladását, — bé-beadását avagy bérbevételét a legelőnyösebb feltételek mellett s a legrövidebb idő alatt közvetitem

Jóhirnevű vendéglőmben kitűnő asztali bor 40 krtól 44 krig, — továbbá valódi hegyaljai szamorodni 1 forint 20 krtól 1 frt 60 krig kapható.

Weinberger Manó,
S.-A.-Ujhely Korona u.

Épületek, ingóságok, termények

tűzkár elleni biztosítására,

továbbá: élet- és járadék biztosítások felvételére

ajnlkozik :

az Első Magyar Általános Biztosító Társaság

kerületi ügynöksége

S.-A.-UJHELYBEN, a „Zemplén“ kiadóhivatalában.

1902
a Gh
tulaj
Gere
egy
44 k
hasz

Meghívó.

A Felső-bodrogi vízszabályozó társulat

1902. január hó 16-án d. e. 1/211 órákor

Tóke-Terebesen, saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tisztelt érdekeltségi tagokat van szerencsém meghívni.

Parnó, 1902. január 1-én.

Hazafüi üdvözlettel

gróf Andrássy Géza,

társ. alelnök.

Tárgyai:

1. 1900. évi nov. 24-én tartott közgyűlés II. számú a jobb- és balparti csapadékvizek elvezetése és a garanyi szivattyú át- vitele, valamint a balparton egy szivattyú telepnek felállítása és a Batovecz patak rendezése tárgyában hozott határozatra vonatkozó 92328/V.—2. 1901. számú a nagymélt. földmivelés- ügyi m. kir. Minister ur magas leiratának tárgyalása.
2. Bemutatása a nagyméltóságú földmivelésügyi Minister urnak 96392/V.—2. számú az 1902. évi költségelőirányzatot jóváhagyó magas leiratának.
3. Az igazgató-választmány javaslatának tárgyalása a tár- sulati tisztviselők korpótlékát, illetőleg
4. Netaláni indítványok.

Bor-eladás.

1889. évi saját termésű valódi hegyaljai

szamorodni és asszú-bort

üvegenként is eladok.

Szamorodni 3 K. 20 f. Asszú 6 K. Finomabb asszú 10 K.

literenkint.

könyvkereskedő **LÖVY ADOLF** S.-A.-Ujhely.

Haszonbérbe adandó

1902. évi október 1-től számitandó 9 évre a Ghyeczy József ur és neje öngyagsága tulajdonát képező s Gálszécs, Kohány és Gerenda községek határaiban fekvő mintegy 946 hold (á 1200 □ öl) szántóföld és 44 kaszás rétből álló s ez idő szerint is haszonbérben levő birtok megfelelő lak és

gazdasági épületekkel.

A haszonbérlethez tartozik a haszon- bérbeadók tulajdonát képező dargói erdőben a birkával és sertéssel való legeltetés is.

Kívánatra bővebb felvilágosítást ad, kinél egyszersmind haszon bérleti felté- telek is megtudhatók

Dr. Novák István ügyvéd,
Gálszécsen.

Meghívás.

A sátoralja-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet

t. cz. részvényesei tisztelettel meghivatnak

az 1902. évi február hó 2-án délutáni 2^{1/2} órákor

az intézet saját helyiségében tartandó

XXIX. évi rendes közgyűlésre.**Tárgyalási sorrend:**

1. Az igazgatóság.
  2. A felügyelő-bizottság évi jelentése.
  3. Az 1901. évi mérleg és osztalék feletti határozat.
  4. Az alapszabályok 3, 6, 9, 10, 11, 16, 17, 21, 22, 28, 29, 30, 35, 39, 46, 47, 51, 55, 57, 59, 61, 62, 65, 67, 68, 69. pontjainak módosítása.
- Az igazgatósági jelentés és az évi zárszámadás 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében megtekintés végett kifüggesztetik.
- A részvényesek figyelmeztetnek az alapszabályok következő szakaszára:
46. §. A közgyűlésen részt venni óhajtó részvényesek tartoznak részvé- nyeiket a szelvényekkel együtt legkésőbb a közgyűlés előtti napon az intézet igazgatóságánál letéteményezni.
- Kelt Sátoralja-Ujhely, 1902. január hó 1-én tartott igazgatósági ülésből.

Az igazgatóság.

Csipkefüggöny tisztítás.

A báli szezonra ajánlom

Guvrirozó vegyi tisztító mü ruhafestő-üzletemet.

Guvrirozni elvállalok selymet, krepet, gázt, iluziont, düschest, mollt, batisztot, selyem csipkét és mindenféle ruhaszöveteket u. m. egész ruhákra, slafrokokra, gyer- mek köpenyegekre, zsipon ajakra, betéteket, diszeket és bármilyen keskeny ruhafodrokat a legszolidabb árak mellett.

Különösen ajánlom jóhírben fennálló **férfi- és női ruhatisztító intézetemet** tisztításra, hol is elfo- gadok mindennemű férfi-, női és gyermek ruhákat és kézi munkákat, ugyszintén mindenféle szinek festésére bár- milyen ruhaneműeket.

Szíves pártfogást kér mély tisztelettel

Rakovszky Sándor

S.-A.-Ujhely, Bercsényi-u. 45 sz. a vármegyeház háta mögött,

Kezi-munka tisztítás

Tanuló

felvétetik a

„ZEMPLÉN“ könyvnyomdájában

Sátoralja Ujhely főtér 9. sz.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS.COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül al- kalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásár- lásakor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ czéggeljegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapest.

• Richter F. Ad. és társa,
• csász. és kir. udvari szállítók. •
Rudolstadt.

Csak RETHY-félét fogadjunk el!

A valódi Rethy-féle pemetefü-czukorka az alábbi gyógyszerertárakban kapható:

Sátoralja-Ujhelyben: Kádár Gyula, Kinesesy Péter, Widder Gyula. — Bodzás-Ujlakban: Rhédey Zoltán. Paczinban: Radó Miklós. — Mező-Laborczon: Lehoczky István.

Meghívó.**A Felső-bodrogi vízszabályozó társulat**

1902. január hó 16-án d. e. 1/2 11 órakor

Tóke-Terebesen, saját helyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a tisztelt érdekeltségi tagokat van szerencsém meghívni.

Parnó, 1902. január 1-én.

Hazafiúi üdvözlettel

gróf Andrássy Géza,

társ. alelnök.

Tárgyai:

1. 1900. évi nov. 24-én tartott közgyűlés II. számú a jobb- és balparti csapadékvizek elvezetése és a garanyi szivattyú át- vitele, valamint a balparton egy szivattyú telepnek felállítása és a Batovecz patak rendezése tárgyában hozott határozatra vonatkozó 9232S/V.—2. 1901. számú a nagymélt. földmivelés- ügyi m. kir. Minister ur magas leiratának tárgyalása.
2. Bemutatása a nagyméltóságú földmivelésügyi Minister urnak 96392/V.—2. számú az 1902. évi költségelőirányzatot jóváhagyó magas leiratának.
3. Az igazgató-választmány javaslatának tárgyalása a tár- sulati tisztviselők korpótlékát, illetőleg
4. Netaláni indítványok.

Bor-eladás.

1889. évi saját termésű valódi hegyaljai

szamorodni és asszú-bort

üvegenként is eladok.

Szamorodni 3 K. 20 f. Asszú 6 K. Finomabb asszú 10 K.

literenkint.

könyvkereskedő **LÓVY ADOLF** S.-A.-Ujhely.**Haszonbérbe adandó**

1902. évi október 1-től számítandó 9 évre a Ghyezy József ur és neje öngnagsága tulajdonát képező s Gálszécs, Kohány és Gerenda községek határaiban fekvő mintegy 946 hold (á 1200 □ öl) szántóföld és 44 kaszás rétből álló s ez idő szerint is haszonbérben levő birtok megfelelő lak és

gazdasági épületekkel.

A haszonbérlethez tartozik a haszon- bérbeadók tulajdonát képező dargói erdőben a birkával és sertéssel való legeltetés is.

Kívánatra bővebb felvilágosítást ad, kinél egyszersmind haszon bérleti felté- telek is megtudhatók

Dr. Novák István ügyvéd,
Gálszécsen.

Meghívás.**A sátoralja-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet**

t. cz. részvényesei tisztelettel meghivatnak

az 1902. évi február hó 2-án délutáni 2^{1/2} órakor

az intézet saját helyiségében tartandó

XXIX. évi rendes közgyűlésre.**Tárgyalási sorrend:**

1. Az igazgatóság.
  2. A felügyelő-bizottság évi jelentése.
  3. Az 1901. évi mérleg és osztalék feletti határozat.
  4. Az alapszabályok 3, 6, 9, 10, 11, 16, 17, 21, 22, 28, 29, 30, 35, 39, 46, 47, 51, 55, 57, 59, 61, 62, 65, 67, 68, 69. pontjainak módosítása.
- Az igazgatósági jelentés és az évi zárszámadás 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet helyiségében megtekintés végett kifüggesztetik.
- A részvényesek figyelmeztetnek az alapszabályok következő szakaszára:
46. §. A közgyűlésen részt venni óhajtó részvényesek tartoznak részvé- nyeiket a szelvényekkel együtt legkésőbb a közgyűlés előtti napon az intézet igazgatóságánál letéteményezni.
- Kelt Sátoralja-Ujhely, 1902. január hó 1-én tartott igazgatósági ülésből.

Az igazgatóság.

Csipkefüggöny tisztítás.

A báli szezonra ajánlom**Guvrirozó vegyi tisztító mű ruhafestő-üzletemet.**

Guvrirozni elvállalok selymet, krepet, gázt, iluziont, dűschest, mollt, batisztot, selyem csipkét és mindenféle ruhaszöveteket u. m. egész ruhákra, slafrokokra, gyer- mek köpenyegekre, zsipon ajakra, betéteket, diszeket és bármilyen keskeny ruhafodrokat a legszolidabb árak mellett.

Különösen ajánlom jóhírben fennálló **férfi- és női ruhatisztító intézetemet** tisztításra, hol is elfo- gadok mindennemű férfi-, női és gyermek ruhákat és kézi munkákat, ugyszintén mindenféle színek festésére bár- milyen ruhaneműeket.

Szíves pártfogást kér mély tisztelettel

Rakovszky Sándor

S.-A.-Ujhely, Bercsenyi-u. 45. sz. a vármegyeház háta mögött,

Kezi-munka tisztítás

Tanuló**felvétetik a****„ZEMPLÉN“ könyvnyomdájában**

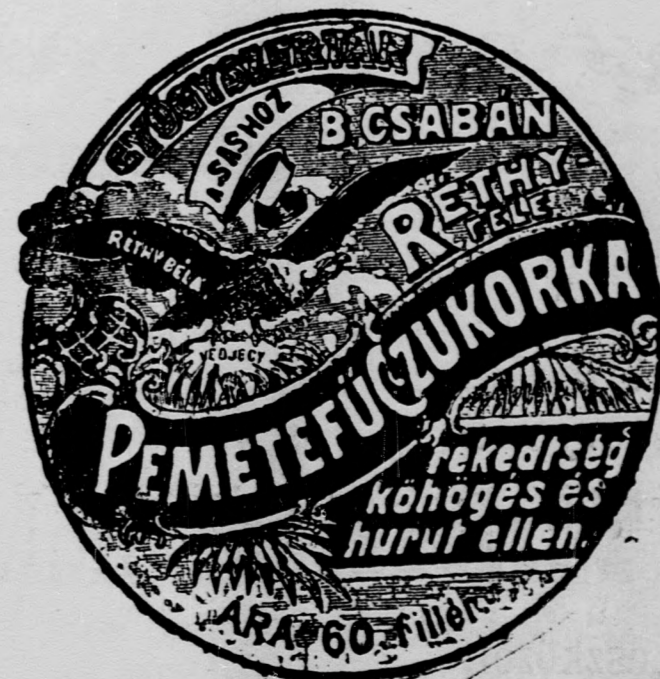
Sátoralja Ujhely főtér 9. sz.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül al- kalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásár- lásakor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ czéggeljegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József,** gyógyszerésznél **Budapesten.**

• Richter F. Ad. és társa,
• csász. és kir. udvari szállítók. •
Rudolstadt.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

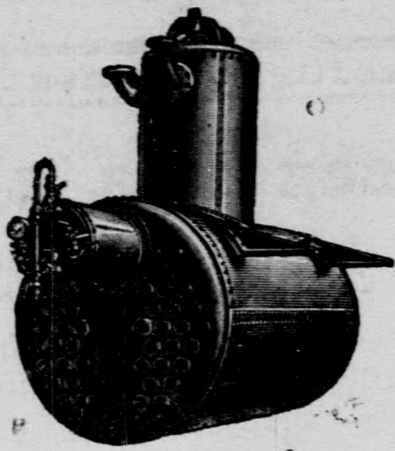
A valódi Réthy-féle pemetefü-czukorka az alábbi gyógyszerertárakban kapható:

Sátoralja-Ujhelyben: Kádár Gyula, Kinesey Péter,
Widder Gyula. — Bodzás-Ujlakban: Rhédey Zoltán.
Paczinban: Radó Miklós. — Mező-Laborczon:
Lehoczky István,

Alapítva

1866.

Alapítva

1866.

FLEISCHER ÉS TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje
Kassán, Vám-utca 11. szám.

Ajánl:

Gőzkazánokat,
Szesztartályokat,
Viztartályokat,
Gőzgépeket,
szeszgyár berendezéseket,
Malomberendezéseket,

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy WEISZ ZSIGMOND cég kitűnőnek elismert

Férfi- és női cipő nagy készletét

előnyös árban megvettem, mi által azon kellemes helyzetben vagyok, hogy azokat olcsó árban árusíthatom.

Óriási választék uri divat czikkeiben.

A n. é. közönség b. látogatását kérve, vagyok

teljes tisztelettel

HALÁSZ HERMAN.

Hirdetmény.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, hogy alulirott intézet földbirtokokra és S.-A.-Ujhelyben lévő házakra 10—50 évig terjedő

Törlesztési kölcsönöket

eszközöl.

A feltételekre vonatkozó bővebb felvilágosítással szolgál a

S.-A.-Ujhelyi Népbank mint Takarékpénztár.

Sátoralja-Ujhely, nyomtatott a „Zemplén“ gyorsajtóján.

Szénásy, Hoffmann és Társa

selyemárú háza
Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

BÁLI ÚJDONSÁGOK

teljes választéka raktárra érkezett. Cégünk elve csakis „First Class“ gyártmányok elárúsítása. Cégünk az országban az egyedüli, mely Lyon és Páris legelső s leghíresebb gyárosaival közvetlen összeköttetésben áll; az általunk lekötött minták és minőségek kizárólag cégünkél szerezhetők be.

* Minden egyes árucikknek *

föltétlen szabott ára,

nyíltan, számokkal van jelölve, ennél fogva a tulbecslés teljesen ki van zárva.

Minták a vidékre kívánatra bérmentve küldetnek.

Szénásy, Hoffmann és Társa

selyemárú háza
Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

Báli újdonságok választására külön helyiség egész nap villamosan van kivilágítva.

Biztosítsd életedet!

„AZ ANKER“ élet- és járadék-biztosító-társaság.

Magyarországi Budapest, VI. ker. Deák-tér 6. sz. (Anker-udvar), vezérképviselőség: a társaság saját házában.

Összes vagyon . . . . . 138 millió K.
Biztosítási állomány . . . . . 505 millió K.
Eddigi kifizetések . . . . . 232 millió K.

1901-ben a nyereségnyrészesüléssel biztosítottak vegyes és haláleseti biztosításoknál A osztálytervez szerint — ugyint 26 év óta állandóan — az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve, míg a vegyes és takarékpénztári biztosításoknál B osztálytervez szerint (évenként emelkedő osztály) a biztosítás kezdete óta befizetett összes díjak 3%-a, ugyint a biztosítási tartam 3 éve után 9%, 4 év után 12%, 5 év után 15%, 6 év után 18%, 7 év után 21%-a fizetett ki készpénzben.

Prospectussal és felvilágosítással szolgál:

Schön Mór, Sátoralja-Ujhely.

Előnyös gyermekbiztosítások.

Kedvező feltételek.

Olcsó díjak.

Kitűnő I. rendű pörkölt paprikás szalonna.

Tessék kísérletet tenni

és meg fog győződni, hogy nálam mindennemű hentes áru a legolcsóbban beszerezhető, a t. cz. vevő közönség szives figyelmébe ajánlom

Friss olvasztott szalonna zsír	kilója	1 kor. 04 fill.
„ zsirnak való szalonna	„	1 kor. 04 fill.
„ zsirnak való szalonna bőrrel	„	— kor. 96 fill.
„ sós szalonna	„	— kor. 96 fill.
Füstölt szalonna tábla	„	1 kor. 08 fill.
„ „ szeletben	„	1 kor. 04 fill.
I-ső rendű pörkölt paprikás szalonna	„	1 kor. 20 fill.
Füstös kolbász	„	1 kor. 50 fill.
„ sonka hátsó	„	1 kor. 28 fill.
„ első	„	1 kor. 20 fill.
Füstölt karaj	„	1 kor. 12 fill.

Nagybani vételnél árengedmény.

Megrendelhető

KARNER JÓZSEF,

hentes üzletében Nyiregyházán.

Előnyös árak.

ELŐFIZET

Egész évről
Félévről
Negyedévről

Bérmentve
csak ismert
tatt

Kéziratok

Egyes száma

A nyitlét
garmond sor

üdv

A XIX. század második felében, melynek során az országban a helységében elrejtett szikla nemesebb életréjében között és társasági történelem — „a fejlődés fog tündölni. Ezekre

tott nekem sábjain megjelent Ferenczy Eleonóra tollából eredő kör“ létesíté magasztos és ha a szépért, eddig lelkesült nagy számu eszmét kellő szellemi erej

„Omne in deo est. nehéz. Rég bénítóan mé eszmék kiv gyobb kitar leküzdő a k

A szelle kell felhasznál vetkeztében lemi életéne a szellemi é lésevel egy lése, megizn

Nagyon Elek dr. és e sen 30 év elő zását. Tagad vármegyében

A Par

— A

Krisztus pitása a legna folyamában. F emberét erő t zett közönség lülmül terjedé tyének uralko s ók a tovaha

De az e szellem mellet mazó szellem terjedt, a világ az Uj Szövevény detü könyvekl mellett szintug továbbnevelésü hidalható ür l mok közt táto az evangyélión szerzőik vanna élnek. A legel

*) Részlet című tanulmányá